

V. A. SAMARDAC

REPUBLICA MOLDOVA
RĂZBOI ÎN 1992

CHIŞINĂU 2022

**Cartea este dedicată împlinirii tristei aniversări a 30 de ani
de la începutul războiului din 1992 în Republica Moldova**

V.A. SAMARDAC

**REPUBLICA MOLDOVA
RĂZBOI ÎN 1992**

Autor: V.A. SAMARDAC

Machetarea pe calculator și prelucrarea ilustrațiilor de V.A. SAMRDAC

Timpul înaintează inexorabil lăsând în urmă un eveniment important din viața țării. Anul 2022 marchează 30 de ani de la tristele evenimente din 1992, începutul războiului, pe teritoriul statului moldovenesc nou reînviat al Republicii Moldova. Cea mai mare parte a populației Republicii Moldova nu știe nimic despre evenimentele din 1992. Dar nu trebuie să uităm că «Istoria este singurul judecător imparțial care pedepsește aspru lecțiile neînvățate».

Dacă acest război a fost corect sau greșit depinde de conștiința politicianilor care nu au reușit să rezolve toate problemele în mod pașnic. Fiind participant la aceste evenimente, când scriam această carte, am încercat să prezint adevărul, oricât de amar sau de incomod ar fi acesta.

CONȚINUTUL

INTRODUCERE	6
ÎNCEPUTUL ACȚIUNILOR DE LUPTA 1992. CAP DE POD COCIERI	13
CAP DE POD COȘNIȚA	25
BENDER/TIGINA	45
ILUSTRĂȚII	61
CONCLUZIE	66
LITERATURĂ	70

INTRODUCERE

«Nimic nu poate slăbi statul mai mult decât conflictele interne, când o parte a poporului se luptă cu o altă parte a acestuia. Astfel de războaie nu numai că distrug familii, ci ne ucid pe toți câte puțin în fiecare zi».

Regele Edward al VI-lea

Anul 1990, la acea vreme am făcut serviciul militar în Grupul de Vest al Forțelor Sovietice din Germania. Pe 9 noiembrie 1989, Zidul Berlinului s-a prăbușit și habar n-aveam ce ne așteaptă în viitor.

Cumva, a apărut o conversație cu adjunctul meu despre evenimentele din Germania. Mi-am amintit cum, la una dintre ședințele politice din 1972, ni s-a vorbit despre planurile SUA de a distruge URSS, și despre cuvinte lui Brzezinski: «*Uniunea Sovietică se va prăbuși din cauza discordiei interetnice*», i-am spus adjunctului meu despre această informație. Ne-am certat, dar timp a arătat, din păcate, că Statele Unite au făcut o treabă bună această direcție.

 	 URSS A EXISTAT ÎNTRU ANII 1922 - 1991	
R S S M A FOST AUTOPROCLAMATĂ PE 2 septembrie 1990		REPUBLICA MOLDOVA ÎȘI DECLARĂ INDIPENDENȚA LA 27 august 1991

Totodată, în țara mea natală în Moldova, cu mult înainte de prăbușirea URSS la 2 septembrie 1990, s-a format Republica Socialistă Sovietică Moldovenească Transnistreană (PSSMT). Ulterior, autoproclamata republică a devenit cunoscută drept Republica Moldovenească Nistreană (RMN).

În toamna anului 1990, cancelarul german Helmut Kohl și președintele sovietic Mihail Gorbaciov au semnat un acord privind retragerea trupelor sovietice din Germania. Îndeplinindu-și obligațiile, unitatea noastră militară a fost una dintre primele care s-a retras, iar ulterior a fost desființată pe teritoriul URSS.

În 1991, pe ambele maluri ale Nistrului au avut loc următoarele evenimente.

La 23 mai 1991, Sovietul Suprem al RSSM a redenumit RSS Moldovenească în Republica Moldova, iar el însuși în Parlamentul Republicii Moldova.

La 9 august 1991, în PSSMT a început să se formeze batalionul de miliția «Nistru». În unele orașe și localități au fost create detașamente de lucru pentru asistența miliției (ROSM) și alte formațiuni.

27 august. Parlamentul R.M. adopta Declarație de independența a Republicii Moldova.

La 6 septembrie, Consiliul Suprem al RSSMT a adoptat rezoluția «*Cu privire la măsurile de protecție a suveranității și independenței RSS Moldovenești Transnistreană* », prin această rezoluție a fost creată garda republicană.

Pe 10 septembrie, a fost creată Garda Republicană a RMN pe bază de contract (plata minimă este de 5.000 de ruble pe lună). (Un locotenent colonel din armata sovietică, la acea vreme, primea 380 de ruble pe lună).

S-a luat decizia blocării principalelor autostrăzi care leagă Transnistria de Moldova. La 18 septembrie, a fost adoptată o rezoluție a Consiliului Suprem al PSSMT «*Cu privire la jurisdicția forțelor armate ale URSS desfășurate pe teritoriul RSSMT* ».

La 17 octombrie, PSSMT a emis un decret privind recrutarea cetățenilor din RMN în Forțele Armate ale URSS.

Pe 30 noiembrie, batalionul Gărzii Republicane a blocat toate intrările și ieșirile din orașul Bender. Toate vehiculele aflate la ieșire și la intrare au fost

supuse controlului ilegal. Au fost efectuate detenții ilegale ale cetățenilor supuși abuzului fizic și psihologic.

La 1 decembrie 1991, în Transnistria au avut loc alegeri prezidențiale, în care Igor Smirnov a câștigat. Pe 2 decembrie, blocada orașului Bender a fost ridicată.

La 3 decembrie, printr-un decret al Consiliului Suprem al PSSMT, s-a constituit Direcția Republicană pentru Apărare și Securitate, condusă de generalul locotenent G. Yakovlev, comandantul Armatei a 14-a.

Armata a 14-a a fost parțial finalizată, o parte din divizii aveau doar ofițerii.

Componența de luptă a Diviziei 59 de pușcași motorizați staționat la acea vreme în orașul Tiraspol: 155 de tancuri T-64, 66 vehicule de luptă de infanterie (38 BMP-2, 12 BMP-1, 16 BRM-1K), 180 de transportoare blindate (169 BTR-70, 17 BTR-70), 82 de tunuri autopropulsate (46 2S1, 36 2S3), 2 D-30, 36 arucătoare de bombe, 14 MLRS Grad. Acolo a fost staționat cea de-a 36-a escadrilă separată de elicoptere (8 Mi-8, 1 Mi-6, 2 Mi-24K, 2 Mi-24R), cea de-a 321-a escadrilă separată de vehicule de recunoaștere fără pilot.

Brigada 173 de rachete (R-17) era staționată la Bendery.

În aceeași zi, Smirnov a dispus încetarea activităților poliției în Transnistria.

8 decembrie Liderii Rusiei, Belarusului și Ucrainei au semnat un acord la Minsk (Belovezhskaya Pushcha).

Pe 13 decembrie, la intrarea în Dubosari, a avut loc o ciocnire armată între polițiștii moldoveni și OPON și mișioneri din Râbnița și Dubosari, care trecuseră de partea RMN. Ca urmare, trei polițiști moldoveni și doi polițiști transnistreni au fost uciși, au fost mulți răniți de ambele părți. 24 de polițiști și voluntari pridnestrovieni au fost luați prizonieri. (Au fost eliberați ulterior în schimbul polițiștilor capturați). Apoi a urmat ordinul Președintelui Moldovei și OPON s-a retras din intersecția Dubossary pe care o capturaseră.

Pe 15 decembrie, cazacii conduși de ataman A. Babkov au sosit din Rusia în Pridnestrovia.

22 dec. Garda Republicană a ocupat tabăra militară a Regimentului de Apărare Civilă din Cocieri și a blocat clădirea poliției din Dubosari. Polițiștii nu și-au folosit armele și au fost eliberați. Garda Republicană s-a retras.

La 26 decembrie 1991, Consiliul Republicilor Sovietului Suprem al URSS a adoptat o declarație privind dispariția URSS. Armata a 14-a staționată în Republica Moldova a intrat în jurisdicția Federației Ruse.

Potrivit surselor oficiale din Republica Moldova, în august 1991 erau între 23.000 și 30.000 de militari sovietici. Au fost dislocați în 36 de garnizoane militare, dintre care cea mai mare a fost la Chișinău și Tiraspol, toate făcând parte din armatele a 14-a și a 5-a, ca parte a districtului militar Odesa.

Fără excepție, toate unitățile militare situate pe malul drept al Republicii Moldova au fost acceptate în forțele armate ale Republicii Moldova, în baza ordinului ministrului apărării CSI, la care Armata a 14-a. era subordonat. Ofițerii care nu doreau să continue serviciul militar în armata moldovenească au fost demși într-o manieră convenită cu autoritățile ruse, iar familiile acestora au continuat să locuiască în apartamentele lor din orașele Chișinău, Bălți, Ungheni, Cahul și alte garnizoane până în 1997.

În timpul transferului de echipament și armament către Armata Sovietică staționată pe malul drept al Nistrului, președintele Republicii Moldova a transferat, nu se știe din ce motiv, toate tancurile și BMP-urile la Tiraspol.

26 decembrie I. Smirnov preia funcția de comandant șef al Forțelor Armate ale RMN.

Pe atunci, în Republica Moldova nu erau create forțele armate, din ministere, la putere era doar Ministerul Afacerilor Interne. Adevărat, pe malul drept al Nistrului a rămas armamentul Armatei a 14-a, dar era sub jurisdicția Federației Ruse.

Anul 1991 s-a încheiat. RMN a creat o miliție, forțele armate (Garda Republicană), cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în RMN au fost chemați la serviciul militar în armata a 14-a.

Divizia mea 207, după unificarea Germaniei, a fost una dintre primele retrase în URSS. După ce am predat echipamentul în Ucraina, primind o nouă numire, în 1991 am ajuns la sediul districtului militar Odesa, unde am fost numit în funcția de comisar militar adjunct în orașul Râbnița.

Odată cu dispariția URSS, comisariatele militare au fost transferate în Republica Moldova. Am venit la Chișinău, la comisariatul militar republican și am fost la comisarul militar, generalul-maior Dabija-Kazarov, și am cerut transfer în dreapta Nistrului, ceea ce mi s-a refuzat. Puțin mai târziu, la comisariatul militar republican a avut loc o întâlnire a comisarilor militari și a adjuncților acestora de pe ambele maluri ale Nistrului. Pe ea, Dabija-Kazarov nu s-a comportat foarte corect, reprezentanții comisariatelor militare din partea stângă a Nistrului s-au ridicat și au părăsit întâlnirea, a decis toată lumea. Undeva în iulie, am fost convocat la o întâlnire cu președintele comitetului executiv al orașului Râbnița, deoarece comisarul militar nu a putut fi găsit. La întâlnire au participat toți șefii de întreprinderi și reprezentanții conducerii RMN, la întâlnire l-am văzut și pe șeful depozitelor din Kolbasna.

DEPOZIT MUNIȚII SAT KOLBASNA

L-am recunoscut, iar el s-a făcut că nu mă cunoaște, m-am apropiat de el și l-am salutat. Cert este că, în timpul serviciului militar în Germania, îmi trimiteam periodic subordonații să păzească depozite cu muniție nucleară pentru piese de artilerie. Probabil, în timpul retragerii trupelor, o parte din muniția nucleară a căzut în Kolbasna, a devenit clar de ce șeful depozitelor nu dorea să mă recunoască.

La ședință, reprezentanții RMN au cerut de la șeful depozitului lansatoare de grenade și muniție, dar șeful depozitului, roșind, le-a refuzat, referindu-se la lipsa unui ordin. La întâlnire, s-a propus aducerea cazacilor la Rîbnița, lucru la care a refuzat președintele comitetului executiv al orașului, Kaminsky.

La sfârșitul lunii august am fost convocat din nou la comitetul executiv al orașului, comisarul din nou nu a fost găsit, probabil că a încercat să stea pe două scaune. Mi s-a spus că mergem la o ședință a Consiliului Suprem al RMN, întrucât la 29 august a fost arestat I. Smirnov, care ulterior a fost eliberat din ordinul Președintelui Republicii Moldova. Am mers într-o mașină, eu, președintele comitetului executiv al orașului și adjunctul Sovietului Suprem al URSS Palahnyuk. În cadrul ședinței s-a discutat problema întreruperii gazelor pe malul drept al Republicii Moldova, dar s-a decis să nu, se oprească. Apoi s-a discutat problema posibilei subordonări a Armatei Sovietice față de RMN, toți militarii prezenți la întâlnire au tăcut. Am cerut cuvântul și am spus că armata nu poate fi subordonată RMN, așa că am fost subordonat Ministerului Apărării al URSS. Persoanele prezente au fost de acord cu opinia mea și problema a fost închisă.

RMN a continuat să se înarmeze, au fost create forțe armate și a existat o puternică propagandă împotriva Republicii Moldova la radio și în rețelele de radio. Nu au existat încă ostilități, dar Moldova era deja numită fascistă.

Comisariatele militare din Transnistria au început să înroleze recruți, foști șoferi de tancuri. De la Rîbnița, mai multe autobuze, trecând prin Ucraina, au ajuns la Tiraspol și s-au antrenat pe tancuri de luptă, la centrul de instruire al Armatei a 14-a. În timpul antrenamentului învățau cum să arunce grenade din tanc, în timpul antrenamentului a avut loc un accident, o grenadă a căzut în interiorul tancului, omorând oameni.

Unitățile rusești staționate în Transnistria au înrolat în rezervă 12.000 de soldați și ofițeri, cetățeni ai Republicii Moldova.

Pe baza situației, am hotărât să merg la Chișinău cu cerere de transfer într-un nou loc de serviciu militar. La Chișinău, am fost trimis la Departamentul de stat pe probleme militare, director general al Departamentului. În cadrul întâlnirii cu directorul general al departamentului, N. Chirtoacă, am spus că vor începe ostilitățile în curând și am întrebat dacă armata moldovenească este

pregătită, dintr-un răspuns neclar, mi-am dat seama că nu sunt pregătit, sau mai bine zis, nu există armată. M-am oferit să pregătesc ofițerii și soldații pentru operațiuni de luptă, deoarece aveam o vastă experiență practică și o educație militară superioară, mi-am petrecut cea mai mare parte a serviciului militar într-o divizie de artilerie și am servit de două ori în Germania. Dar mi s-a propus să aștept și directorul a spus niște prostii. Am spus că atunci când va începe războiul mă vor găsi pe acest telefon, după aceea am plecat la Rîbnița.

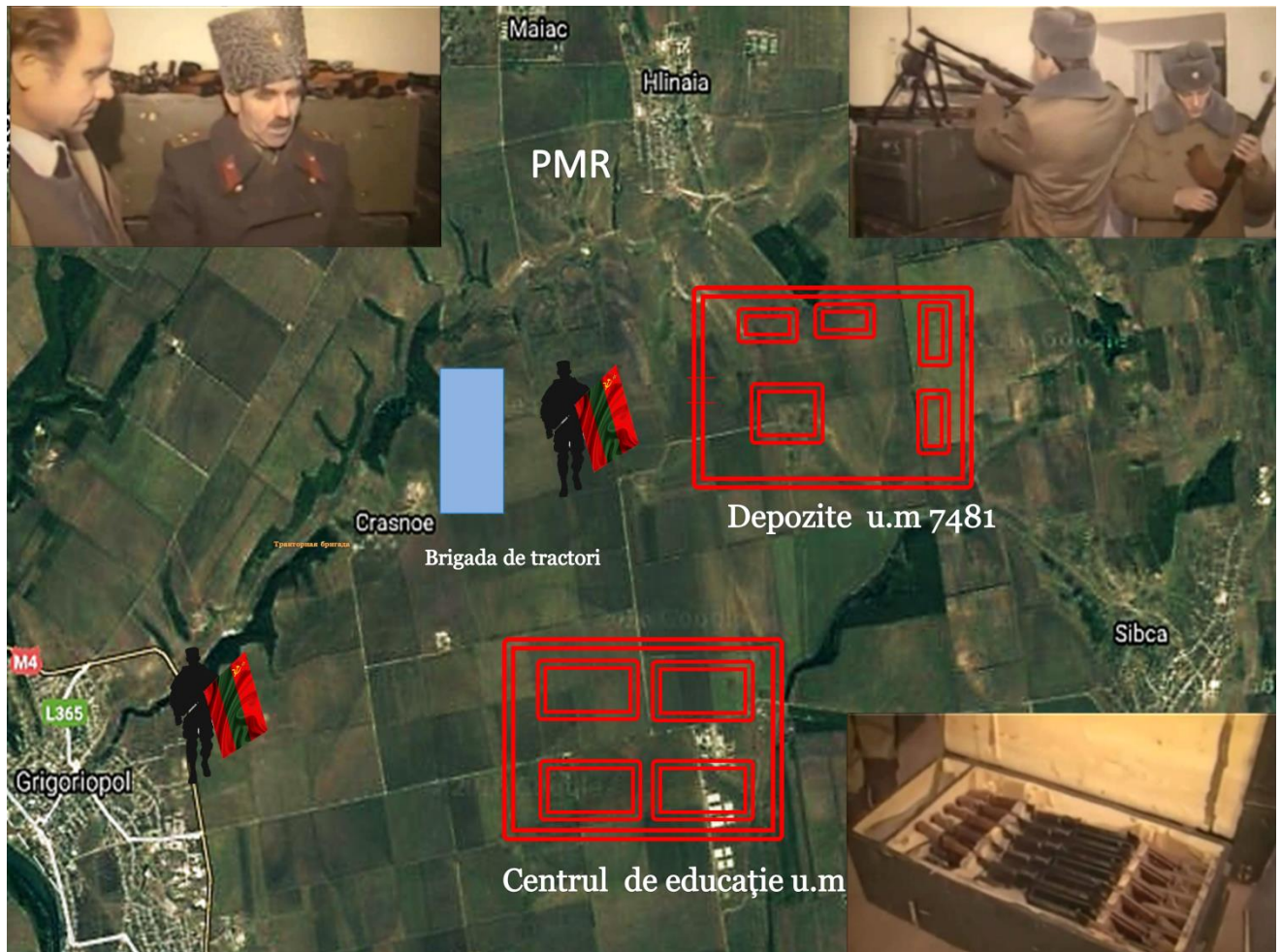
Conform statisticilor departamentului militar, în anii 1989-1991. în armata sovietică a făcut serviciul militar 55.000 de tineri și aproximativ 5.000 de ofițeri și subofițeri veniți din RSSM. Așa a funcționat Departamentul de stat pe probleme militare, nimeni nu se pregătea de război. Abia odată cu începerea ostilităților, dintr-un articol de P.M. Shornikova: *«Astfel, din martie până în iunie 1992, doar 155 de ofițeri sosiți din alte foste republici sovietice s-au înscris în Armata Națională. Au fost mobilizați și 88 de ofițeri de rezervă.»* De ce atât de puțini? Acesta este rezultatul incompetenței activității Departamentului militar, mai târziu Ministerul Apărării, în primul rând și în al doilea rând, au început ostilitățile. Dar după încheierea războiului, în Ministerul Apărării au apărut o mulțime de patrioți care s-au întors să slujească Patria Mamă.

La sfârșitul anului 1991 - începutul anului 1992, republica nerecunoscută, întărindu-și pozițiile pe teritoriul de pe malul stâng, a început evacuarea autorităților legitime ale Republicii Moldova din așezări. Cronica evenimentelor din acele vremuri arată cum Tiraspolul a folosit armele pentru a ataca nu doar poliția, ci și civilii, și cum politicienii și conducătorii Chișinăului au dus constant o politică defensivă. Evenimentele de la începutul anului 1992 au continuat să se dezvolte într-o direcție nefericită pentru Moldova.

ÎNCEPUTUL ACȚIUNILOR DE LUPTA 1992 CAP DE POD COCIERI

« Apărarea Patriei este și apărarea demnității personale »
N.K. Rerich

La 9 ianuarie 1992, în timp ce transportau tineri rezerviști de la centrul de pregătire din satul Glinnoe, raionul Grigoriopol, la sediul lor permanent din Chișinău, convoiul de vehicule a fost atacat de 170 de luptători transnistreni

înarmați cu arme automate și grenade. Armele unității de trupe au fost confiscate, vehiculele, iar rezerviștii au fost eliberați. Unitatea militară 7481 a păzit închisorile, lagărele, coloniile și a escortat infractorii.

Prin Decret prezidențial M. Snegur nr. 19 din 5 februarie 1992 a fost instituit Ministerul Apărării al Republicii Moldova. Generalul-maior al Forțelor Aeriene ale Armatei Sovietice I. Kostaș a fost numit ministru al Apărării. Dar armata moldovenească a existat doar pe hârtie.

Pe 22 februarie, Garda Republicană a RMN a capturat depozitele regimentului de escortă al unităților militare. 7481 staționat la Chișinău. Ofițerii, subofițerii

și soldații care se aflau în aceste unități au fost luați prizonieri. Ofițerii și subofițerii au fost bătuti. Ulterior, toți prizonierii au fost trimiși la Chișinău.

Locuitorii satelor moldovenești din regiunea Dubăsari nu au recunoscut puterea RMN, dar Tiraspol, la rândul său, având în vedere orașul, lângă care se aflau barajul și hidrocentrala, teritoriul autoproclamatului RMN, a decis să preia controlul asupra întregii regiuni. Din amintirile colonelului Bergmann, comandant al Bender (Armata a 14-a):

«... La 1 martie 1992, serviciile speciale transnistrene l-au ucis pe maiorul I. Sipchenko, șeful miliției Dubăsari. A fost considerat dezertor și avea puțină credibilitate. Pentru a-și demonstra loialitatea față de conducerea separatistă, a participat personal la toate incidentele. Serviciile speciale știau acest lucru și au decis să ia doi iepuri dintr-o lovitură: să scape de Sipchenko și să se joace cu el organizând o provocare. După ce a făcut un apel fals, a fost prins într-o ambuscadă, iar asupra mașinii sale s-a tras cu mai multe țevi. Provocarea și-a atins scopul: cazacii din trupele de cazaci de la Marea Neagră au ocupat clădirea poliției și au arestat 27 de polițiști moldoveni. Provocarea a provocat provocarea».

Din cartea lui Yu.M. Netkachev «Adevărul necunoscut», despre războiul din 1992. *« La 1 martie 1992, așa-numitele servicii speciale ale RMN au organizat o provocare la Dubăsari, în care a murit șeful miliției orașului, maiorul I. Sipchenko... În seara zilei de 1 martie 1992, acesta a părăsit departamentul de miliție pentru a merge la o chemare pe o stradă din oraș, dar a fost prins într-o ambuscadă în drum spre locul chemării. Mașina lui a fost împușcată; cine a făcut-o nu va fi descoperit niciodată. Alături de secția sa de poliție, care se afla deja sub jurisdicția RMN, se aflau cazacii nou reînființați ai Armatei cazacilor de la Marea Neagră. În loc să investigheze incidentul morții șefului poliției - cine a făcut - o - ei, neavând materiale de investigație, au pus intenționat moartea șefului poliției pe seama polițiștilor moldoveni. Dar această captură prin provocare a fost cea care a dat naștere ulterior evenimentelor sângeroase din 1992. Pentru Președintele RMN I. Smirnov aveam o părere, nu conta câte vieți omenești s-ar distruge în acest incendiu. La urma urmei, țara în care am trăit cu toții, ca o singură familie prietenoasă, nu mai exista*

Localnici de diferite naționalități din satul Cocieri (situat la aproximativ 3,5 km nord de Dubăsari), de la care copiii lor fuseseră luați din ordinul lui Smirnov, în în jurul orei 15, la 2 martie 1992, profitând de pauza de prânz, s-a apropiat până la punctul de control al unității. Condușă de un reprezentant

al Frontului Popular Frontul Popular Moldovenesc, un grup de 70-80 de persoane, au dat buzna pe teritoriul regimentului de protecție civilă, l-au capturat și l-au dezarmat pe ofițerul de serviciu al regimentului. Acest lucru s-a întâmplat într-un regiment în care unii dintre ei serviseră cândva ca soldați în Uniunea Sovietică și au fost implicați în lichidarea accidentului de la Cernobîl.

Scopul unor astfel de acțiuni a fost de a obține o armă pentru a elibera ostaticii cu ajutorul acesteia. Autoritățile Republicii Moldova de la acea vreme nu luaseră încă nicio măsură pentru eliberarea lor. Regimentul nu a făcut niciodată parte din Armata a 14-a, dar înainte de prăbușirea țării, a fost subordonat vice ministrului apărării al URSS pentru Apărare Civilă și a fost deja transferat guvernului Republicii Moldova la acea vreme.

În regimentul din statul de atunci se aflau 5 ofițeri, 6 subofițeri și 49 de soldați, sergenți.

Acest grup de oameni înarmați cu lopeți, furci, coase și, o mică parte, cu puști de vânătoare a pătruns în teritoriu regimentul de protecție civilă. Aceștia l-au blocat pe comandantul unității cu un grup de soldați, sergenți, subofițeri și ofițeri la etajul doi al cazarmii. Tocată o cameră pentru depozitarea armelor, situată în aceeași cazarmă de pe parter lângă camera ofițerului de serviciu. După ce au spart seifurile și dulapurile, atacatorii au confiscat unele dintre arme, inclusiv muniție pentru arme.

Atacul a dus la confiscarea a: 70 de puști AK-74, cinci carabine SKS, patru puști de calibru mic, două mitraliere și 2.000 de cartușe. Acest lucru a fost facilitat de faptul că întregul personal al regimentului era format din persoane de naționalitate moldovenească, multe dintre acestea fugind după capturarea unității. Înarmați cu aceste arme și cu muniția lor, ei urmau să plece să-și elibereze copiii. Dar au fost împiedicați de acțiunile gărzilor trimise de președintele I. Smirnov. După ce au aflat despre confiscarea armelor de către localnici, gărzile transnistrene s-au deplasat cu mașinile în spatele unității. Gărzile, la rândul lor, au deschis focul și au continuat să tragă, ocupând etajul trei al cazarmii și baricadându-se înăuntru. Și imaginea dușmanului a apărut de ambele părți. Devenise destul de real, deoarece regimentul fusese invadat de gărzile transnistrene. Până la ora două dimineața au încercat să-l convingă pe comandant să regimentul și tot echipamentul militar. Comandantul nu a fost de acord cu acest lucru.

Cu toate acestea, au deschis depozitele regimentului și le-au golit. În timp ce gărzile goleau depozitele, civilii împreună cu un reprezentant al Frontului Popular au ieșit din unitate și au înconjurat-o. Gărzile de pe teritoriul

regimentului au fost apoi obligate să ocupe întreaga clădire a cazarmii și sediul regimentului.

Pe 3 martie, la ora 4 dimineța, cartierul general și cazarma, unde se adăpostea garda, soldații au fost atacați cu focuri de mitralieră. Îți poți imagina starea oamenilor, căci în apropiere se află un bloc de apartamente cu familiile ofițerilor și subofițerilor... .. În cele din urmă am reușit să vorbesc la telefon cu I. Smirnov și l-am întrebat: [De ce ați trimis gărzile? Nu înțelegeți consecințele?] Am auzit în replică: trebuia să [antrenez gărzile, pentru că le plăteam bani].

Până la sfârșitul zilei de 4 martie 1992, OPON al Republicii Moldova a preluat teritoriul regimentului de protecție civilă. Negocierile nu au început. Arma nu a fost confiscată. Volanul războiului, care aducea sacrificii, a fost lansat. Așa a început această confruntare sângeroasă.

În opinia mea, principala vină pentru acest lucru este a lui I. Smirnov, care dorea să rămână la putere în detrimentul vieții altora».

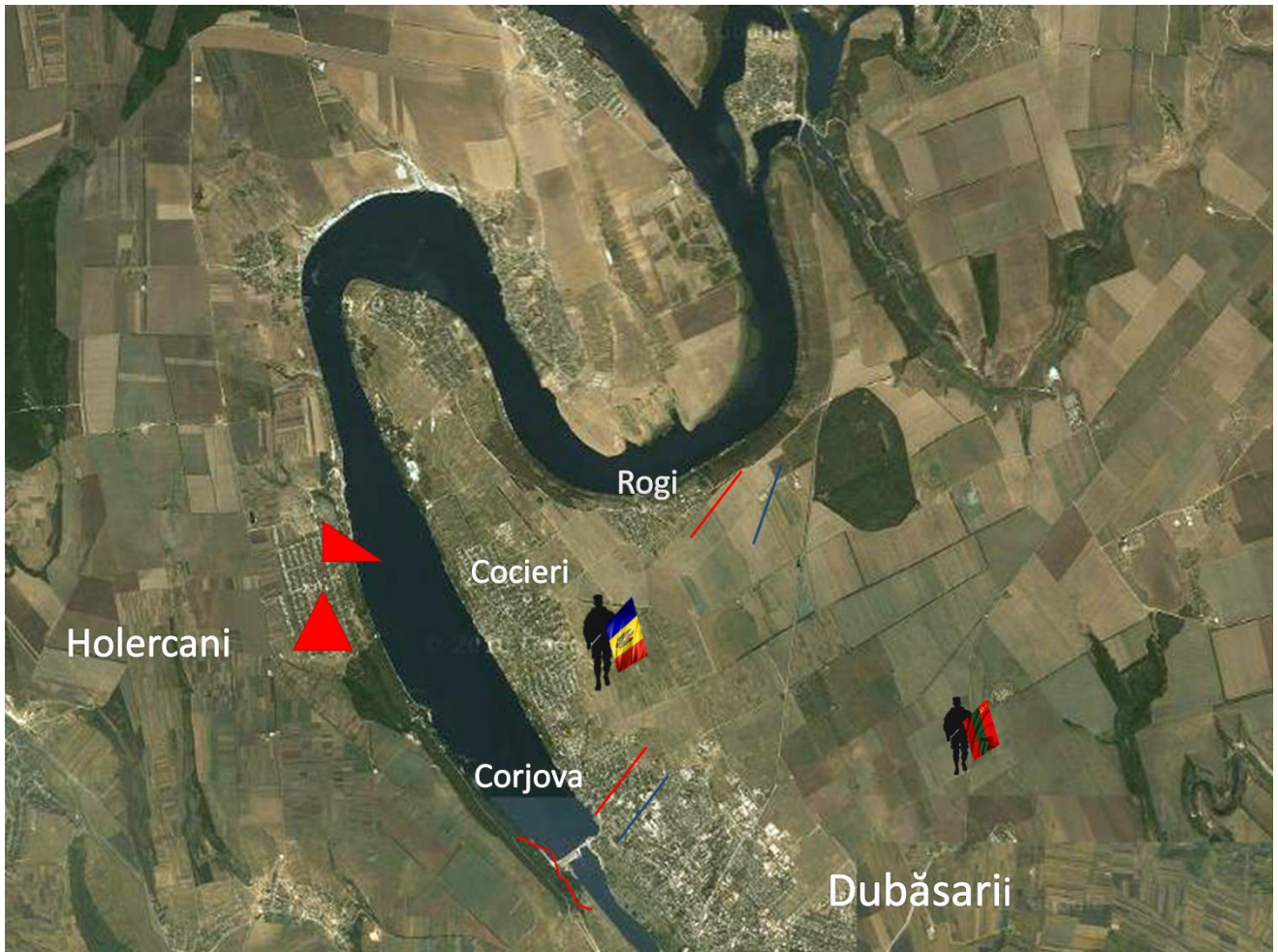
La 2 martie, la ora 2 dimineța, comandantul Gărzii Republicane a RMN, Kițak, a sunat alarma «ADUNAREA» pentru întreaga Gardă Republicană.

În dimineța zilei de 2 martie 1992, un vehicul blindat al Gărzii Republicane a tras asupra locuitorilor din satul Cocieri fără motiv, rănind grav trei persoane.

Sătenii au apelat la locotenentul colonel Gamurari, comandantul brigazii a forțelor speciale ale Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, pentru ajutor. Trecând Nistru pe gheață subțire, în aceeași zi, o brigadă a venit în ajutorul civililor, eliberând satul Cocieri și regimentul de protecție civilă, pe care o apărat Garda transnistreană.

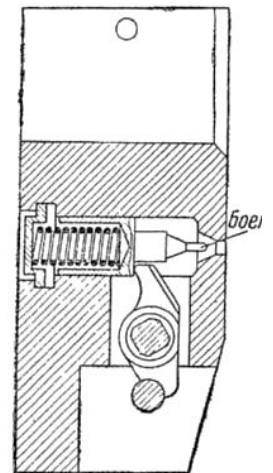
Transnistreni, după ce au suferit pierderi uriașe, s-au retras în centrul orașului Dubasari. Acolo, după ce au primit întăriri de la armata rusă, 8 vehicule blindate de transport de trupe și 7 vehicule de luptă de infanterie, împreună cu personal, au ocupat poziții avantajoase. Apoi cazacii, gărzile și unitățile Armatei a 14-a au intrat în ofensivă. Bătălia a durat 10 ore. Ca urmare a acestei bătălii, inamicul a fost alungat cu pierderi grele de la Cocieri și Corjova până la periferia satului Rogi și în centrul Dubasari. Forțele speciale nu au pierdut nicio persoană. Milițiile au suferit pierderi semnificative. Acesta a fost începutul ostilităților.

Pe 3 martie, maiorul Troenco, comisarul al regiunii Călărași al MAI, a sosit cu subalternii săi în poziții de pe podul strategic de lângă Dubosari, aceștia erau înarmați cu cinci mitraliere și pistoale de serviciu.

De la Tiraspol și Bender până la Dubosari, sub drapelul rusesc, au fost trimise 20 de tancuri și militari. Dar trei tancuri nu au ajuns din cauza defecțiunilor. Regimentul de inginerie al armatei a 14-a staționat la Dubosari s-a alăturat separatiștilor.

La sfarsitul lunii martie, transferul echipamentelor și armelor în Republica Moldova din depozitele situate în orașele Balti, Floresti, Ungheni. Setul armatei de artilerie și muniție de artilerie al Armatei a 14-a se afla în orașul Ungheni. Înainte de transferul sistemelor de artilerie în Republica Moldova, comandantul brigăzii de artilerie cu trei ofițeri a scos vârful percutoarelor și cheile de pornire de la sisteme de lansare de rachete multiplă (MLRS) «Uragan» din toate tunurile, prin acțiunile sale a adus toate piesele de artilerie într-o stare nepregătită de luptă, după aceea, tot ce a fost furat a fost livrat cu elicopterul la Tiraspol, la locația Armatei 14 Ruse.

La sfârșitul lunii aprilie, pentru a consolida apărarea antitanc a capului de pod, a sosit o baterie antitanc, formată din șase tunuri antitanc MT-12 și două sisteme antitanc «Shturm-S» sub comanda unui ofițer de rezervă, locotenent superior P.A. Baksanyan.

La 5 aprilie, în cadrul Consiliului Suprem al Securității Statului, a fost constituit sediul principal al tuturor formațiunilor armate ale Republicii Moldova.

Pe cap de pod au avut loc lupte, unitățile RMN, cu sprijinul trupelor rusești, au încercat să-i arunce pe apărătorii satelor moldovenești în Nistru.

Pe 25 aprilie, la ora 18, la postul de comandă din Holerkani, a avut loc o convorbire telefonică între generalii I. Kostaș, P. Kreangă și F. Dabija cu comandantul Armatei a 14-a Y. Netkachev. Generalii moldoveni l-au făcut de rușine pe Y. Netkaciov pentru că nu și-a îndeplinit promisiunea de a împiedica folosirea tancurilor Armatei a 14-a în operațiunile militare împotriva Republicii Moldova. Dar, în realitate, tancurile Armatei a 14-a mai participă la atacul asupra capului de pod, iar forțele armate ale Moldovei vor fi nevoite să folosească artileria grea. La care generalul Iu. Netkachev a declarat că forțele armate moldovenești nu sunt în măsură să folosească artileria grea din două motive: în primul rând, armele dumneavoastră sunt fără nchizătorii și în al doilea rând, nu aveți ofițeri pregătiți pentru a îndeplini această sarcină dificilă.

Locotenent-colonelul V. Donțu a fost chemat la postul de comanda și generalul Creanga a ordonat la ora 06:00 pe 26 aprilie să deschidă focul cu o baterie de 152 mm. tunuri-obuzier asupra țintelor explorate anterior. Conform ordinului, la ora 06:00 bateria a deschis focul. Bateria a tras în trei fortărețe de pluton și un depozit de arme. Nu a fost posibil să se monitorizeze rezultatele împușcăturii, dar după vizionarea programului rusesc «Time», judecând după informații, V. Donțu a considerat că obiectivele au fost atinse.

Forțele Armate ale Republicii Moldova au arătat că artileria este pregătită pentru operațiuni de luptă, iar inamicul a trebuit să țină cont de acest lucru în timpul desfășurării ostilităților.

Până la 1 mai, Moldova a reușit să desfășoare până la două divizioane de artilerie pregătite pentru luptă. Un divizion a fost înarmată cu tunuri «Giațint» de 152 mm, a căror rază de acțiune îi permitea să tragă asupra țintelor inamice fără teamă de ripostă, în timp ce a doua divizion a fost înarmată cu tunuri-obuziere D-20 de 152 mm.

Perioada de luptă din 26 aprilie până la 18 mai a fost de natură pozițională. Ambele tabere adverse au încercat să provoace pagube maxime inamicului cu focuri de arucătoare de bombe, care au fost în număr mare de ambele părți. Și, într-adevăr, în această perioadă, unitățile noastre de apărare, care în acest moment aveau un profil destul de militar, au suferit cele mai mari pierderi în morți și răniți. Inamicul doborâse deja fiecare poziție de apărare și, cum pozițiile de apărare erau slab echipate din punct de vedere tehnic, trupele noastre au fost afectate la maximum de focul de arucătoare de bombe.

Având în vedere greșelile comise, personalul s-a apucat să doteze noi poziții defensive în profil complet, precum și camuflaj. Artileria moldovenească, în această perioadă, a tras la suprimarea bateriilor de artilerie și arucătoare de bombe ale inamicului, recunoașterea artileriei s-a efectuat constant. Pe 3 mai a fost descoperită o concentrare de forțe inamice în zona pădurice Maryina, la un kilometru și jumătate sud-est de satul Rogi. Inamicul a început să se pregătească pentru ofensivă.

Două focuri de baraj mobile „LEU” și „LUPUL” au fost pregătite pe direcțiile probabile ale atacului inamicului, iar liniile de desfășurare au fost determinate pentru bateria antitanc.

Pe 19 aprilie, dimineața devreme, inamicul a început să avanseze spre liniile de tranziție către atac. Apoi inamicul, cu sprijinul a două tancuri, a trecut la ofensivă. Un tanc a fost lovit de complexul antitanc «Shturm-S», a avut loc o explozie de la lovirea unei rachete și turela a zburat în lateral, al doilea tanc a fost lovit de un tun antitanc, dar a fost remorcat de inamic la un adăpost de un transportator de tancuri. Artileria noastră nu a deschis focul asupra transportator de tancuri, care își salva soldații. Inamicul, după ce au pierdut ambele tancuri, nu s-a oprit și a continuat ofensiva. S-a deschis focul de baraj asupra inamicului care avansa, apoi artileria a deplasat focul asupra altor obiecte. În minutul al optsprezecelea al bătăliei, V. Dontsu a primit un ordin de la generalul Kreangă să nu mai tragă. Motivul încetării focului a fost cererea inamicului, transmisă generalului prin conducerea Moldovei și ridicarea drapelului alb peste formațiunile de luptă ale inamicului.

Pe 17 mai, la capul de pod din Cociera au ajuns consilierul Președintelui Republicii, generalul Pavel Creangă și colonelul Nikolai Petrika. În mod neașteptat pentru Nikolai Petrika, generalul Creangă l-a numit comandant al cap de pod.

În acest moment, capul de pod a fost apărat de:
un batalion separat de voluntari din Bălți;

plutoane separate ale lui T. Gramm și S. Ursu;

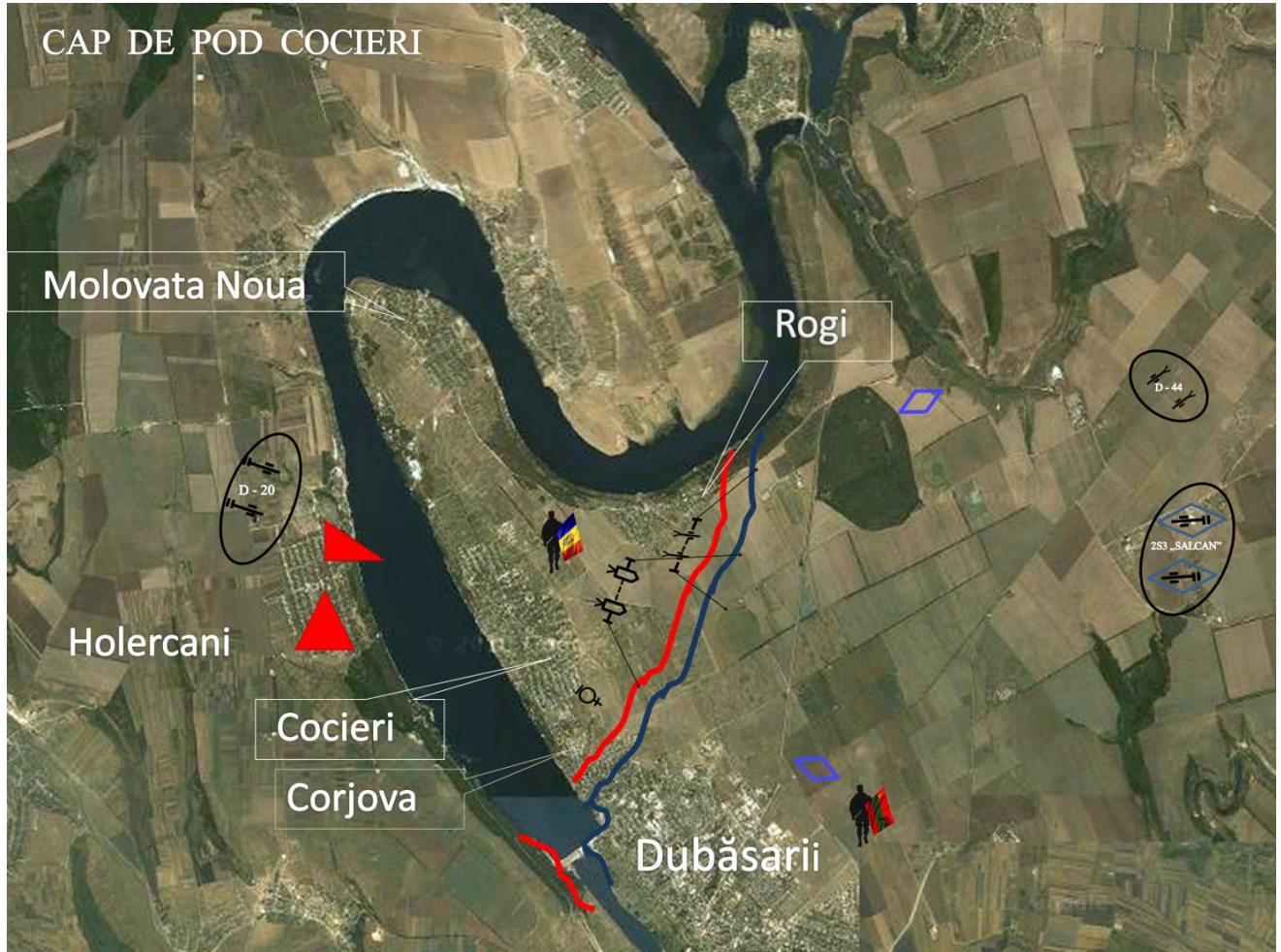
- ❖ formarea Ministerului Securității Naționale, un grup special («Scorpion», «Veverița», «Rezesh»), un grup de neînțeleș «Siret»;
- ❖ 2 baterii de tunuri antitanc de 100 mm,
 - ❖ 2 plutoane cu arucătoare de bombe de 82mm și 8 lansatoare Alazan;
- ❖ 2 vehicule blindate de transport de trupe din brigada specială de poliție și 2 vehicule blindate de transport de trupe din grupul Troenko;
- ❖ Ulterior, capul de pod a fost întărit cu o baterie de tunuri - obuzier de 152 mm D-20;
- ❖ Mai multe sisteme antitanc «Șturm-S». Armele antitanc erau situate pe partea stângă a capului de pod.
- ❖ În aceeași zi au sosit două batalioane de infanterie și o companie de carabinieri a unității militare 88060 pentru a întări capul de pod.
- ❖ (Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în colaborare cu comisariatul militar, a format din rezerviști un batalion 88060, comandanți au fost numiți ofițeri ai Ministerului Afacerilor Interne).

Șeful artileriei din capul de pod Cocieri era V. Donzul, care a antrenat unitățile de artilerie din cap de pod. Sub conducerea sa, la 22 aprilie 1992, artileria moldovenească a primit botezul focului, luptând cu artileria inamică. În bătăliile din 19 și 22 mai, artileriștii au jucat un rol major în respingerea ofensivei inamicului.

În direcția Cocieri, forțele armate ale RMN au concentrat 13 tancuri și au sosit noi unități. Pe 19 mai, artileria inamică a efectuat un raid de focuri grele asupra pozițiilor capului de pod. După raidul de tragere, unitățile militare ale Armatei a 14-a împreună cu unități ale Gărzii Republicane a RMN au lansat o ofensivă pe flancul drept al capului de pod. Atacul a fost lansat de infanterie pe transportoare blindate de trupe, sprijinită de tancuri și focuri de artilerie. Pentru a-i sprijini pe atacatori, lunetiștii au luat poziții pe acoperișul centralei electrice Dubosfri și în livada de piersici.

În luptă au intrat un batalion separat de polițiști voluntari din orașul Bălți, plutoane separate de T. Gramm și S. Ursu. Niciuna dintre aceste unități nu s-a retras, din toate pozițiile pregătite au deschis imediat focul asupra inamicului. A fost capturată așa-numita «cercetare» a inamicului format din 2 persoane. În timpul bătăliei, locotenentul major Anatol Kalmațui de la SPG 9 a distrus transportorul blindat de trupe al inamicului. Ca urmare a unei împușcături dintr-un tanc cu fragmente dintr-un bloc de beton, în spatele căruia se ascundea Anatol Calmațui cu SPG 9, a fost ucis, SPG-9 a fost distrus.

După distrugerea SPG-9, un tun antitanc MT-12 a fost instalat în această poziție. Un rol important în respingerea ofensivei inamice l-au jucat ofițerii Rachula, Artemy, Babushkin, Ursu. După ce a primit o respingere, inamicul s-a retras în pozițiile inițiale.

La 21 mai, artileria inamică a deschis focul asupra așezărilor Molovata Nouă, Molovata Veche, Golerkani, Kruglik, pe feribot și pe pozițiile capului de pod. Sub acoperirea satului Rogi, cu sprijinul focului de artilerie și tancuri, inamicul a trecut în ofensivă pe flancul stâng al capului de pod. În luptă a intrat compania a 3-a a batalionului Kagul, sub comanda lui Yurasko, profesor de profesie. Un tanc care părăsise partea de sud a satului Rogi a fost distrus de o rachetă antitanc a complexului antitanc Shturm-S, operator principalul locotenent Kazbek.

În timpul bătăliei, a fost descoperită o baterie inamică de arucătoare de bombe de 120 mm care ocupa o poziție de tragere. Bateria de mortiere a Batalionului 5, comandată de locotenentul Cebanike, a deschis focul, iar bateria de arucătoare de bombe, care nu a reușit să ocupe o poziție de tragere, a fost distrusă împreună cu tractoarele.

Faptul că trupele Armatei a 14-a au fost implicate în operațiuni de luptă, cu mult timp înainte de luptele de la Bendery, împreună cu unități ale RMN, împotriva forțelor armate ale Republicii Moldova este evidențiat de următorul document.

Președintele M. Snegur îi trimite de urgență o telegramă lui B. Elțin:

«Boris Nikolaevici! În ciuda apelurilor mele către dumneavoastră cu privire la consecințele extrem de periculoase ale scăpării sub control a Armatei a 14-a ruse, procesul prăbușirii acesteia continuă. Mai mult, se țin întâlniri în părțile sale, unde se iau decizii de a trece de partea forțelor bandit-separatiste. Soldații armatei tale, Boris Nikolaevici, trag astăzi din tancuri în satele moldovenești. Ieri, o femeie însărcinată cu copii mici a fost ucisă în satul Molovata. Manipulând ipocrit diverse feluri de afirmații despre necesitatea de a-și proteja familiile (între timp, nimeni din partea formațiunilor juridice nu a tras în ei și nu s-a gândit să facă acest lucru), Armata a 14-a descompusă, acuzându-i de trădare și acuzând o minoritate sănătoasă. , a trecut de partea criminalilor. Acum, în mod deschis, prin puterea armelor rusești ca parte a formațiunilor ilegale de bandiți, împiedică autoritățile legitime să restabilească ordinea constituțională. Și ieri și noaptea trecută, împreună cu bandiții, soldații voștri din diverse tipuri de artilerie, tancuri și alte arme au tras practic continuu în așezări pașnice, în clădiri de locuit. Da, Boris Nikolaevici, pentru clădiri de locuințe, pentru că în Moldova, al cărei teren este prin natură destinat păcii și armoniei, nu este loc de tranșee. Zeci de oameni mor în fiecare zi, mii de oameni și-au părăsit casele și îmi pun întrebarea: ce înseamnă asta? Astfel de lucruri nu sunt uitate și nu sunt iertate de istorie, dragă președinte al Federației Ruse».

Mircea Snegur, Președintele Republicii Moldova, Chișinău, 22 mai 1992.

Y.M. Netkachev «Adevărul necunoscut despre conflictul transnistrean din 1992». «La 23 mai, un grup de 10 tancuri și 20 de transportoare blindate de trupe BTR-70 și trei tunuri autopropulsate Gvozdika au părăsit locația unității militare. Astfel, în ciuda numeroaselor promisiuni de a rămâne neutru, personalul nepregătit al companiei de tancuri a regimentului de tancuri, al batalionului regimentului de pușcași motorizați și al unităților combinate ale regimentului de artilerie al regimentului 59 de pușcași motorizați din aceste unități ale armatei a trebuit totuși să intervină în conflict. Un grup blindat întărit a ieșit și a mărșăluit în zona de conflict. În primele ore de la sosire, a suferit pierderi. Au fost uciși pușcașii motorizați - comandantul companiei, locotenentul major A.N. Zimanov și comandantul

plutonului de locotenent F.F. Chernavsky, absolvent al anului 1991. Au condus un BTR-70 spre linia frontului fără niciun fel de camuflaj și au fost loviți de un lansator de grenade. Grenada a lovit vehiculul de luptă și a aruncat în aer toată muniția din el».

Nu a existat nicio reacție din partea președintelui rus, iar inamicul, după ce nu a reușit să-i arunce pe apărătorii capului de pod în râul Nistru, a început să bombardeze zilnic, de două sau trei ori pe zi, așezările, sanatoriul, azilul de bătrâni și alte obiective civile. În același timp, ei știau că în aceste clădiri nu se afla nimeni în afară de paznici. Comandanții unităților de artilerie au primit bani la Tiraspol și coordonatele țintelor de pe hartă. S-au deplasat la Dubăsari și, folosind mobilitatea artileriei autopropulsate, au ocupat poziții de tragere și au deschis focul asupra țintelor indicate anterior, dar nu și asupra pozițiilor capului de pod. După ce și-au îndeplinit sarcina, s-au întors la locul unde se afla unitatea militară.

Inamicul a folosit rachete antigrindină Alazan, montate în principal pe camioane basculante KAMAZ, cu mine de 82 mm care au înlocuit focoasele pentru a obține o mai mare distrugere a țintelor. Mult zgomot pentru nimic.

Într-o zi din iulie, s-a stabilit locul unde s-au adunat deputații din raionul Dubăsari, în frunte cu Finagin (șeful Gărzii Republicane Dubăsari) și noul șef de stat major al Gărzii.

Artileria moldovenească a atacat locul de adunare, ucigând mai mulți deputați. Inamicul a dat vina pe comandantul capului de pod, ca răspuns, comandantul capului de pod a avertizat comandamentul inamic că, dacă satele și civilii vor fi bombardate în viitor, focul de artilerie va trebui să fie îndreptat spre ținte similare din Dubăsari. După aceasta, bombardamentele Armatei a 14-a au încetat practic.

A început tragedia de la Bender, care, firește, nu putea afecta capul de pod Cocieri. Carabinierii, OMON și Batalionul 6 din Cantemir au fost trimiși de

urgență la Bendery (comandantul batalionului, locotenentul Serghei Keitaz, care l-a înlocuit pe locotenentul V. Mitrofan).

Un batalion sub comanda maiorului Drig care a fost creat din miliția locală. Câteva zile mai târziu, un batalion sub comanda lui Arkadii Yurko a sosit la capul de pod. În timpul luptelor din Bender, ostilitățile active din capul de pod au încetat.

CAP DE POD COȘNIȚA

În martie 1992, cotul Coșnița, dintre satele Doroțcaia, Pohrebea, Coșnița, Pîrîta, a fost controlat de forțele armate RMN. Unități de gardă erau amplasate la podul de pe Vadu-lui-Vodă, în apropierea satelor Pîrîta și Coșnița. În noaptea de 13 spre 14 martie, polițiștii Republicii Moldova, trecând Nistru, au atacat gardienii. Inamicul, sub acoperirea a două vehicule blindate de transport de trupe, s-a retras la fabrica de conserve. În acest moment, grupul principal de gardieni, aruncând în aer podul fără succes (a explodat doar una dintre cele două bombe de 200 de kilograme plantate) și s-a retras prin grădini la ferma de lapte (MTF) din zona dintre Coșnița și Pohrebea, cazacii s-a retras cu ei. În timpul unei ședințe în comitetul executiv al orașului, directorul Uzinei Metalurgice din Răbnița a primit un apel și a fost informat că podul nu a fost aruncat în aer, am participat la această întâlnire și l-am auzit pe director strigând obscen în telefon «... .. pentru ce vă dau bani».

Până pe 15 martie, poliția, după ce a capturat fabrica de conserve din Coșnița, a intrat în ofensivă, retrăgându-se, gardienii au împușcat toate vacile din ferma de lapte. Ca urmare a acțiunilor ofensive ale poliției moldovenești, până pe 17 martie, paznicii s-au retras și au ocupat poziții de apărare la linie: la nord de satul Pohrebea de-a lungul autostrăzii Tiraspol-Rybnitsa și mai la est de satul Doroțcaia. S-a format cap de pod Coșnița. Forțele armate ale Republicii Moldova nu au participat la aceste evenimente. Au fost desfășurate ostilități ulterioare pe liniile capturate anterior.

Poliția moldovenească și-a făcut datoria, dar nu sunt concepute pentru operațiuni de luptă. Și încercările repetate de a sparge apărarea forțelor armate ale Transnistriei nu au avut succes.

Din raportul RMN: «16 martie 1992 În aceeași zi, locuitorii au început să fie evacuați din satul Coșnița. În schimb, în sat a intrat un regiment de escortă al Ministerului Afacerilor Interne al Moldovei, în număr de circa 1200 de persoane».

Evenimente reale. Locuitorii satului Coșnița nu au evacuat nicăieri, locuiau acasă, ne plecau nicăieri până la sfârșit și după ostilități, unii dintre ei s-au oferit voluntari pentru a-și apăra satul, cealaltă parte au ajutat unitățile moldovenești, au gătit mâncare etc.

O unitate de carabinieri formată din 3 vehicule blindate de transport de trupe a intrat în Coșnița pe 25 martie, după bătălia și pierderile din 31 martie, această unitate a plecat spre amplasarea unei unități militare din Chișinău.

Ulterior, pe capul de pod a fost amplasată o companie de carabinieri formată MAI RM din soldați de rezervă.

Pe flancul stâng al capului de pod, inamicul a ocupat Dot (un punct defensiv pe termen lung) distrus în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, care a primit de la noi numele „Morman”.

La 31 martie 1992, aproximativ șase vehicule blindate de transport de trupe, trei din trupele Carabinieri și două din poliție, au lansat o ofensivă pe flancul

stâng, în direcția Morman. Fără pregătire de artilerie, pentru a treia zi consecutiv în același sector al apărării inamicului. Atacul a început la ora 15, fără sprijin de artilerie, soarele a lovit unitățile atacatoare în față și le-a orbit. Comandantul capului de pod, locotenent-colonelul de poliție Ktitor, a lipsit din capul de pod. Inamicul a folosit rachete dirijate antitanc Konkurs, care se aflau doar în Armata a 14-a. Primul transport de trupe blindat a luat foc, apoi al doilea, astfel că patru vehicule blindate au fost lovite, printre echipaje fiind răniți și uciși. Un transportor blindat a avut noroc, firele rachetei s-au încurcat în tufișuri, iar racheta a explodat în fața lui. Comandantul carabinierilor, locotenent-colonelul Shatcovscii, și-a rupt degetul cu o trapă, a părăsit câmpul de luptă într-un transport de trupe blindat și a plecat la o fabrică de conserve situată în satul Coșnița. Poliția, înaintând pe jos în ordine de luptă, a intrat într-un câmp minat, acolo au fost răniți și morți. În viitor, acțiuni ofensive în această direcție, poliția nu a efectuat.

Când Republica Moldova a adus tunuri de artilerie aflate la Ungheni într-o stare pregătită de luptă și a început să folosească artileria, se pare că și-au adus aminte de mine. În mai, au sunat la Rîbnița, la comisariatul militar, și l-au rugat pe ofițerul de serviciu, în limba moldovenească, invită-mă la telefon. Astfel, am fost invitat la Ministerul Apărării al Republicii Moldova. Dar cel mai interesant lucru este că toată lumea din biroul comisariatul militar din Rîbnița știa înaintea mea.

Am ajuns la Chișinău, la Ministerul Apărării, mi-au spus să ajung la ora 19.00. Am ajuns seara, am urcat în mașină și am condus până la Golerkani, la acea oră se afla postul de comandă al ministrului apărării. În timpul călătoriei s-a auzit tunuri de artilerie. Au sosit, postul de comandă era într-o cameră subterană, toată lumea mergea cu măști de gaze, nu am putut rezista și am întrebat, «*că armele nucleare și chimice sunt deja folosite*», nu a răspuns nimeni.

M-au adus într-unul din birouri, generalul Creangă era în el, s-a pus imediat la treabă ca să preiau eu comanda, l-am întrerupt și le-am spus să nu se grăbească, pentru că am o familie în Rîbnița. Generalul s-a pierdut cu firea și a început să strige că nu sunt patriot și așa mai departe. Am spus că atunci nu am nimic de făcut aici și mă duc la Rîbnița. În acel moment, ministrul Apărării Kostaș a intrat și a spus că știe despre mine. Discuția a decurs diferit, mi s-a oferit postul de comisar militar al orașului Rezina și mi s-a întrebat de câte zile am nevoie să-mi scot familia și să accept comisariat militar și să ajung din nou la Golerkani. Am cerut patru zile. Mi-am dus familia la mama soției în Briceni,

nu aveam apartament, mi-am așezat mobila și unele lucruri în subsolul comisariatul militar, am numit un ofițer care să-și îndeplinească temporar atribuțiile și am plecat la Golerkani.

La Golerkani m-am prezentat șefului artileriei, care era colonelul V. Grosu, studiasem împreună la Școala de artilerie din Odesa și eram din același an de absolvire. Grosu mi-a propus să lucrez la sediul artileriei, dar am refuzat. Colonelul M. Mamaligă a trecut pe acolo și, aflând că sunt artilerist, mi-a propus să merg cu el pentru a apăra cap de pod Coșnița, ceea ce mi-a convenit, am acceptat și am fost numit imediat șef al artileriei la capu de pod Coșnița.

În mai 1992, colonelul M. Mamaliga a preluat comanda capul de pod Coșnița, un specialist în tancuri de profesie militară.

Cap de pod avea o lățime de 10 km și o adâncime de 15 km. Cap de pod era în cotul Nistrului.

Cap de pod avea o lățime de 10 km și o adâncime de 15 km. Cap de pod era în cotul Nistrului. În primul eșalon, pe flancul stâng în apropierea râului Nistru, se afla satul Rogi, acesta fiind apărat de un detașament de voluntari locali sub comanda ofițerilor instituției penitenciare, de asemenea voluntari Valeriu Lapșin și Petru Nagolisov. Mai departe, vizavi de Morman și până la autostradă, o unitate de poliție.

În centrul de la autostradă până în flancul drept al grădinii, la început, o companie de carabinieri a unității militare 88060, chemată din rezervă, comandantul companiei ofițer de poliție Anatol Karaman, apoi au fost înlocuiți de un batalion al Ministerului Apărării.

Pe flancul drept, lângă satul Doroțcaia, un batalion de poliție. (Spre deosebire de militarii Ministerului Apărării și Carabinieri, poliția a stat o săptămână pe cap de pod, apoi a avut loc schimbarea unităților).

În al doilea eșalon se afla un detașament de poliție, înlocuit ulterior cu un batalion al al Ministerului Apărării al Republicii Moldova. În cartierul general al capului de pod erau doar patru ofițeri de armată și niciunul în unități.

De-a lungul întregului front al capului de pod, în spatele primului eșalon de apărare, a fost amenajat un șanț antitanc, au fost instalate câmpuri de mine antitanc în pasajele prin șanț, acest lucru a fost făcut de locotenent-colonelul Mikhaïl Mutoi și locotenent Igor Kutie. A existat o comunicare telefonică între părțile în conflict. În timpul punerii acestei linii, șeful de comunicații al capului de pod a fost aruncat în aer de o mină, i s-a rupt piciorul. În fața liniei frontului, pe ambele părți, au fost așezate câmpuri de mine, dar nimeni nu știa cine, unde și de ce a pus minele. După război, deminarea a continuat câteva luni. Deminarea a fost efectuată de locotenentul Igor Kutie.

Capul de pod era legat de malul drept printr-un pod, care era păzit de polițiști, care aveau instalate două ZU-23 pe MTLB.

Ajungând la capul de pod, am început să fac cunoștință cu situația de luptă. Înaintea mea, artileria era comandată de un ofițer de carieră, maiorul, care a devenit adjunctul meu. În acel moment, pe capul de pod erau două baterii arucătoare de bombe de 120 mm. Mortare - 6 într-o baterie și o baterie de 82 mm. arucătoare de bombe - 12 într-o baterie. Două baterii de tunuri antitanc de 100 mm. O baterie de sisteme antitanc „Conkurs” - 9 vehicule de luptă și o baterie de sisteme antitanc «Shturm-S» - 6 vehicule de luptă. Bateriile sistemelor antitanc erau concentrate într-o zonă și nu aveau misiuni de luptă. Tunurile antitanc erau împrăștiate în jurul cap de pod. Am reușit să-l găsesc pe comandantul divizionului antitanc o săptămână mai târziu, Își instalase postul de comandă pe malul opus al Nistrului, bea și nu era la comanda divizionului. S-a dovedit că odată ce am intrat împreună în școala de artilerie din Odesai, dar el nu a trecut de concurs și toți cei care nu au trecut de concurs au fost trimiși la școala de artilerie din Tbilisi, se pare că a existat o lipsă de candidați. De îndată ce l-am găsit pe comandantul divizionul antitanc, l-am alungat din

cap de pod și i-am scris ministrului apărării un raport despre punerea lui în judecată. Nu l-am mai văzut niciodată. A trebuit să numesc pe comandantul divizionul antitanc un căpitan în rezervă, de la una dintre bateriile antitanc, în funcția de comandant al divizionului antitanc; acesta și-a îndeplinit cu succes sarcinile. După încheierea ostilităților, căpitanul rezervei a vrut să servească în armată, din păcate, nu m-a contactat, dar nu a fost acceptat în serviciu, așa au fost șefii departamentelor de personal.

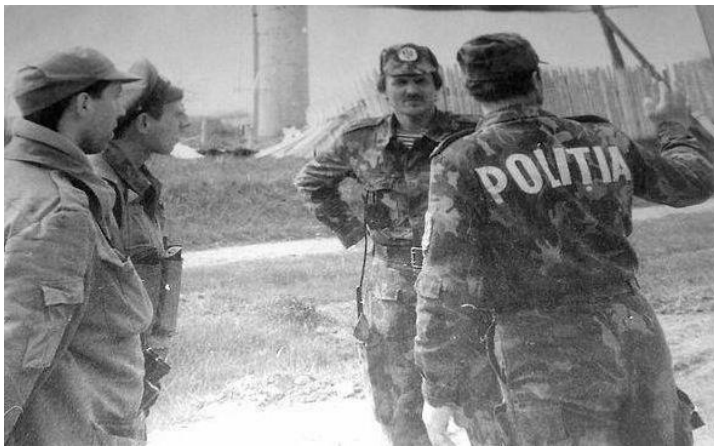
Am condus de-a lungul capul de pod și am identificat direcții periculoase pentru tancuri. Am început să mut tunurile antitanc, când am ordonat să schimb locul tunului antitanc, care stătea separat, mecanicul MTLB a refuzat să o facă, doar că la vârful pistolului a respectat comanda, acesta s-a dovedit că era un ofițer de poliție. L-am predat ofițerului de cadre din Ministerul Afacerilor Interne, care se afla la cartierul general al capului de pod, a doua zi toți mecanicii divizionul antitanc MTLB, foste din poliție, au părăsit divizion antitanc, nu au fost probleme. Am rezolvat rapid această problemă. rezervă a vrut să servească în armată, din păcate, nu a făcut cerere la mine, dar nu a fost acceptat la serviciu, așa erau șefii noștri de departamente de personal.

Pe direcțiile periculoase pentru tancuri au fost instalate tunuri antitanc, pozițiile au fost echipate din punct de vedere ingineresc. Din bateriile de sisteme antitanc a fost creată o rezervă antitanc, pentru aceasta au fost pregătite mai multe linii. Întrucât sarcina principală a inamicului, la spargerea apărării noastre, a constat probabil în capturarea podului, atunci apărarea acestuia a fost întărită de două vehicule de luptă «Șhturm-S» (rază de tragere 5 km.), Care de la înălțimile de pe malul drept, în spatele podului, tras prin tot terenul și mai ales autostrada. De asemenea, era echipat cu poziții false de baterii de mortar și tunuri antitanc.

Pe cap de pod, cum să spunem blând, nu era nicio ordine. Mâncarea pentru unitățile care apăra capul de pod era pregătită în cantina de la fabrică de conserve, dar pe lângă aceasta, conducătorii gospodăriilor colective aduceau în cap de pod diverse alimente și o cantitate imensă de vin. Erau o mulțime de bețivi printre personal. Unii au părăsit capul de pod în mod arbitrar acasă, uneori cu arme. Poliția a călărit cu transportoare de personal blindate și MTLB-uri în jurul capului de pod oricând și oriunde dorea. Odată, un transportor blindat al poliției s-a izbit de o barieră de beton și a rupt două roți. Într-o după-amiază, un sergent se plimba prin sat, beat, trăgând dintr-o automat, și nimeni nu a băgat în seamă, am ieșit în fugă din sediu, l-am reținut și l-am adus la sediu, am început să-i iau automat, acolo. Erau mulți polițiști în jur, dar nimeni nu a încercat să ajute, m-a ajutat un ofițer de la penitenciarul

Petru Nagolisov. Când i-au luat automat, cartușul era în cameră, am luat actele și l-am dus peste pod, avertizându-l să nu se gândească nici măcar să se întoarcă.

După ce a preluat comanda cap de pod, M. Mamaligă a introdus legitimații pentru trecerea peste pod, ca urmare nimeni nu a putut ieși cu arme, pe pod, în timp ce aducea alimente în capul de pod a început să confişte vinul și l-a dat înapoi când a trecut podul. Comandantul capului de pod a impus stare de asediu. Fără a cunoaște parola, deplasarea în capul de pod pe timp de noapte a devenit imposibilă. Toate unitățile trebuiau să fie verificate noaptea, la ordinul comandantului. A fost un pic înfricoșător, puteai fi rănit de soldații tăi, dar totul s-a rezolvat și, încet-încet, ordinea a fost restabilită la cap de pod.

Au fost și armistițiu, pentru că aveam conexiune telefonică, reprezentanții părților în conflict se întâlneau și negociau. Odată a venit un luptător, toți în tatuaje și au cerut să-i arate pe români. A fost dus în tranșee și arătați luptătorii, erau moldoveni, ruși, ucraineni. Făcând cunoștință cu luptătorii, a îngenuncheat, și-a

făcut cruce și a întrebat: «*Doamne, împotriva cui ne luptăm*»? Apoi s-a ridicat și a plecat uluit.

Într-o zi am participat la o întâlnire la Ministerul Apărării al Republicii Moldova, la care am apelat la Ministrul Apărării că este nevoie de un divizion de artilerie pentru apărarea de încredere a cap de pod. Câteva zile mai târziu, două baterii de 152 mm tunuri - obuzier D-20 și o baterie de tunuri 152 mm. «Giațint» au ajuns la cap de pod.

Am adus două baterii de tunuri - obuzier într-o divizion și am numit comandant un căpitan, unul dintre comandanții bateriilor. Am stabilit pozițiile de tragere pentru tunuri - obuzier pe malul drept al Nistrului, unde se afla și o baterie de tunuri. Comunicarea a fost organizată cu ajutorul mai multor KȘM R 142. Pentru a menține comunicarea și pentru a împiedica inamicul să intervină, au fost stabilite trei frecvențe codificate care se schimbau zilnic.

Postul de observație al divizionului a fost situat pe un telemetru cu laser și busolă înalt abrupt, care au asigurat determinarea coordonatelor țintelor inamice. Malurile înalte de-a lungul Nistrului au făcut posibilă observarea întregii adâncimi a apărării inamicului.

Disponibilitatea timpului pentru pregătirea apărării a făcut posibilă planificarea acțiunilor unităților, stabilirea sarcinilor pentru acestea și organizarea interacțiunii și elaborarea posibilelor opțiuni de combatere a inamicului care avansează. Recunoașterea țintelor s-a realizat în principal prin recunoaștere de artilerie, posturi de observare au fost organizate pe flancurile stâng și drept, precum și în centrul capului de pod. Pentru corectarea incendiului au fost folosiți și comandanții primelor eșaloane. Au fost instruiți la elementar - corectarea focului pe melc.

Comandantul companiei de carabinieri Anatol Karaman, după ce a descoperit bateria de mortar inamic, a transmis coordonatele acesteia, prin metoda indicată, către punctul de control al focului și în timpul corectării incendiului, comandantul companiei, artileria noastră a distrus bateria de mortar.

La sfârșitul organizării acțiunii artileriei în apărare, am organizat cursuri cu personalul unităților de artilerie. Practic a trebuit să predau pe toată lumea, ei nu sunt familiarizați cu tragerea unei baterii de artilerie, tactică și partea materială. Înainte de asta, a mers la Briceni și a adunat diverse literaturi pentru comandanții baterii, în aceeași zi s-a întors la cap de pod. În fiecare zi, dimineața, ocolim pozițiile de artilerie, verificând cum decurg exercițiile, explicând dacă, ceea ce nu era clar, comandanții raportau despre starea lucrurilor și de ce au nevoie.

Pe flancul drept, Nistrul avea o carieră adâncă, avea o capacitate mare, ne-am agățat de MTLB și l-am târât pe un cablu lung, capacitatea înfățișa un rezervor. Toate echipajele de tunuri de artilerie zilnic, la rândul lor, antrenate în tragere, cu automat deasupra țeava de tun, foc direct asupra țintelor în mișcare.

Hrana batalionului de artilerie a fost organizată cu ajutorul punctelor de indemnizație economică militară, produsele fiind livrate de la brigada de artilerie staționată la Ungheni. Muniția, la cererea mea, a fost livrată la punctele noastre de tragere, combustibil și lubrifianți au fost furnizați de la Coșnița, erau containere pentru combustibil și lubrifianți la fabrică de conserve, livrarea s-a efectuat la punctele de tragere, nu au fost probleme.

La sfârșitul organizării acțiunii artileriei în apărare, a început să organizeze cursuri cu personalul unităților de artilerie. Practic a trebuit să predau pe toată lumea, ei nu aveau cunoștințe despre artilerie, tactică și construcția piese de artilerie. Înainte de asta, a mers la Briceni și a adunat diverse literaturi pentru comandanții de baterie, în aceeași zi s-a întors la cap de pod. În fiecare zi, dimineața, ocolim pozițiile de artilerie, verificând cum decurg exercițiile,

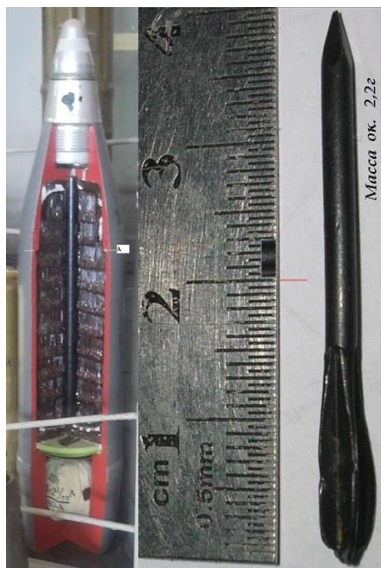
explicând dacă, ceea ce nu era clar, comandanții raportau despre starea lucrurilor și de ce au nevoie.

Pe flancul drept, Nistrul avea o carieră adâncă, avea o capacitate mare, ne-am agățat de MTLB și l-am târât pe un cablu lung, capacitatea înfățișa un rezervor. Toate echipajele de tunuri de artilerie zilnic, la rândul lor, se antrenau să tragă foc direct asupra țintelor în mișcare, cu o mitralieră montată pe țeava tunului. Hrana batalionului de artilerie a fost organizată cu ajutorul puncte de alocație pentru gospodărie, produsele fiind livrate de la brigada de artilerie staționată la Ungheni. Muniția, la cererea mea, a fost livrată la punctele noastre de tragere, combustibil și lubrifianți au fost furnizați de la Coșnița, erau containere pentru combustibil și lubrifianți la fabrică de conserve, livrarea s-a efectuat la punctele de tragere, nu au fost probleme.

Lupta, din partea RMN, s-a desfășurat inițial fără niciun plan, s-a făcut liniște în timpul zilei, odată cu apariția întunericului, au început împușcăturile cu arme de calibru mic, partea moldovenească a început să întoarcă focul, după care a început artileria RMN.

În timpul bombardării pozițiilor noastre, personalul care se afla în tranșee a rămas în viață și nevătămat, dar au fost alții care au căutat aventura în afara tranșeelelor. În zonele deschise, au fost lovite de fragmente, așa că un soldat care mergea cu o găleată de vin obținută în sat a fost ucis de fragmente de mină în timpul unui atac cu mortar. De-a lungul timpului, toată lumea și-a dat seama cât de sigur era să aștepti bombardarea în tranșee. Muniția mai mică a fost cheltuită mai mult decât în al Doilea Război Mondial, pentru o zi de ostilități. Nu am fost primii care au deschis focul de artilerie, am luat legătura cu inamicul și ne-am oferit să încetăm focul, au promis că vor opri, dar se pare că inamicul nu avea nicio ordine în control și totul a continuat. După ce am așteptat o jumătate de oră, și uneori mai mult, am deschis focul pentru a suprima cu toată artileria bateriile de artilerie inamice identificate. În urma intervenției noastre, totul s-a oprit, iar până dimineața totul a fost calm. Toate acestea se numeau «discotecă».

Dimineața toată lumea a luat un mic dejun liniștit, s-a pus în ordine. Apoi au venit corespondenți, nu i-am lăsat să intre în sediu, am trimis un polițist cu ei pe posturi. Au venit diverse personalități politice, comandanți militari înalți, dar pentru o scurtă perioadă, la sediu și înapoi, nu au vrut să se întâlnească cu participanții la ostilități. Dar într-o zi, calmul zilei a fost tulburat, o baterie de artilerie autopropulsată de obuziere «Gvozdika» de 122 mm ale Armatei a 14-a a deschis focul asupra pozițiilor noastre. Dar a fost foarte mediocru, focul a fost tras cu obuze 3Sh11, cu elemente letale interzise de legile internaționale, aceste

obuze ar trebui să fie trase în goluri, dar toate obuzele au explodat în mare parte în pământ, iar unele nu au explodat. Au fost reperate posturile noastre de observare din malul drept al Nistrului, s-a deschis bateria și s-a deschis focul de suprimare asupra acesteia, bateria autopropulsată a părăsit posturile de tragere și a dispărut. Nu au fost pierderi din partea noastră, radiatorul unei mașini a fost zdrobit cu elemente letale, deoarece nu era în șanț. La această oră, Președintele Republicii Moldova, Snegur, trebuia să meargă la o întâlnire cu Președintele Rusiei. Chișinăului i s-a cerut să colecteze elemente letale

pentru a furniza probe. Sarcina s-a dovedit a fi dificilă, deoarece toate elementele letale au fost colectate de luptători, care au decis să folosească elemente letale în loc de garoafe în gospodărie. Dar am adunat puțin și am trimis elementele letale la Chișinău.

Într-o seară a avut loc un incident cu un tun antitanc în apropierea liniei frontului. În timpul unui bombardament de artilerie asupra tunului, un obuz a explodat în fața tunului și altul în spatele acestuia. Întrucât aveam comunicații cu inamicul, ofițerul de stat major de serviciu i-a chemat pe transnistrenii și le-a propus să oprească bombardamentul. La obiecția inamicului, care a negat bombardamentul, el a izbucnit: «*cum se face că nu tragi când aveam un plus și un minus lângă tun*». Din fericire, am auzit această conversație și am luat imediat legătura cu comandantul tunului și am dat ordinul de a părăsi imediat poziția de tragere, iar echipajul s-a conformat foarte repede ordinului. Abia plecaseră cu mașina când obuzele au explodat în poziția de tragere abandonată. În bombardament a fost distrusă doar o pereche de cizme, pe care comandantul tunului nu reușise să și le pună înainte. I-am explicat totul ofițerului de serviciu și am cerut să nu se mai producă alte victime.

În prim-plan, în centrul apărării, a trecut prin grădini, transnistrenii au plasat vehicule blindate în poieni, comandantul vehiculului de luptă, după ce a scos lansatorul din vehiculul de luptă «Konkurs», a lansat o rachetă antitanc la transport de trupe blindat și i-a dat foc. Neatenția în război este pedepsită.

Într-o zi, transnistrenii au început să bombardeze Coșnița cu obuze antigrindină, focosul a fost îndepărtat și a fost instalată o mină de 82 mm, o rachetă a căzut pe acoperișul depozitului și nu a explodat, una a căzut în curte, restul rachetele zburau undeva pe câmp. După ce artileria noastră a deschis focul, inamicul și-a părăsit poziția de tragere. Aceste lansatoare de rachete

auto-fabricate, adaptate pentru tragerea de rachete anti-grindină, au fost instalate în principal pe basculante KAMAZ, de regulă, nu existau puncte de vedere asupra lor. Țintirea a fost făcută cu ochiul. Eficacitatea acestor setări este zero, dar există mult zgomot.

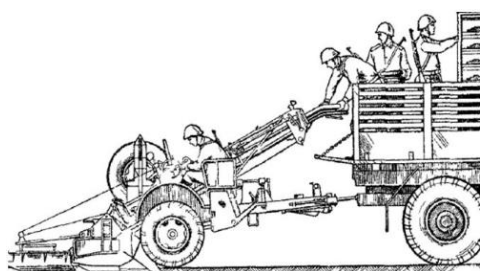
În timpul zilei am încercat să ne uităm la televizor, mai ales la știri, corespondenții au dat informații atât de bine, încât a fost posibil să se evalueze rezultatele tragerilor de artilerie. Spre seară, cei mai mulți dintre cei de pe ambele maluri ale Nistrului, oprind totul, s-au uitat la serialul mexican, apoi a fost o noutate. Zilele treceau așa, iar noaptea, dacă trecea liniștit, tremurau de orice bătaie, totul părea să fie fie o împușcătură, fie o explozie de obuz.

Uneori trebuia să merg la Chișinău, unde situația era complet pașnică. Au fost difuzate programe de divertisment la televiziunea centrală și la radio. Adulți și copii, tineri - toți s-au plimbat, s-au distrat. Nimeni nu era îngrijorat că la 25 de km de oraș a avut loc un război. Parlamentul stă, rezolvă unele probleme, războiul, membri ai parlamentului, îngrijorați doar când au fost instalate baterii de artilerie lângă casele lor. Le era foarte frică că dahas vor fi distruse de focul de întoarcere, dar faptul că oamenii mureau nu a deranjat pe nimeni. Așa că un membru al parlamentului m-a sunat și m-a îndemnat să mut bateria de artilerie în alt loc, deoarece casa de țară lui era în apropiere. L-am invitat să vină și să stea câteva zile lângă mine, dar nu a venit niciodată.

Într-o dimineață, când ne aflam în cartierul general, la primul etaj, am auzit o rafală puternică de obuze nu departe de cartierul general, probabil că cineva de la Koșnica corecta focul. Toată lumea din sediu a plecat repede, rămânând eu și operatorul telefonic. Am luat imediat legătura cu divizia de artilerie și le-am ordonat să găsească o baterie de artilerie care să tragă spre cartierul general. Artileriștii au descoperit mai multe tancuri (calibru 115 mm) care trăgeau spre cartierul general din punctul de observație, au determinat coordonatele țintelor și au deschis focul asupra lor. Tancurile și-au părăsit pozițiile de tragere și s-au îndreptat spre Dubăsari; mai multe lansatoare de rachete ghidate antitanc au ieșit pentru a le intercepta pe malul drept, dar nu au reușit. Tancurile au bombardat cu foc direct satul de pe cealaltă parte a râului Nistru, distrugând mai multe case, și au plecat în direcția Dubăsari. Când am ieșit afară, i-am văzut pe cei care părăsiseră sediul, zăceau într-o fostă piscină de beton pentru copii mici; dacă un obuz ar fi explodat lângă ei, aproape nimeni nu ar fi supraviețuit. Am mers mai departe și am măsurat distanța de la peretele sediului, în spatele căruia stăteam, până la craterul de obuz, la doar 25 de metri distanță.

O vizită mult așteptată, generalul Creangă ne-a vizitat, am vizitat cu el pozițiile bateriilor de aruncător de bombe, i-au plăcut pozițiile de tragere false, a spus că trebuie să răspândim experiența și a plecat.

Personalul artileriei era împărțit, în mod convențional, în trei părți; o parte pleca acasă, era vară și era mult de lucru acasă, două treimi luptau, la sosirea primei părți pleca a doua și așa mai departe. Ofițerii aveau cel mult una sau două zile libere pe lună, eu am avut o singură zi liberă în toată această perioadă. Toți au sosit la timp și și-au respectat camarazii.

În curtea fabricii de conserve, Koshnice a descoperit un stratificator de mine PMZ-4, locul unuia dintre numerele de calcul a fost acoperit cu metal și agățat de MTLB. Am antrenat echipajul stratificatorului de mine în teren, am pus mine de antrenament. Am identificat stratificatorul de mine în rezerva antitanc.

Dnestryansky Ivan în memoriile sale «A 14-a armată rusă combinată în conflictul transnistrean» scrie:

«Pe capul de pod Kosnița, partea moldovenească a încercat din nou să intensifice ostilitățile. Lebed a dat ordin să trimită imediat acolo un batalion de tancuri și două batalioane de pușcași motorizați.

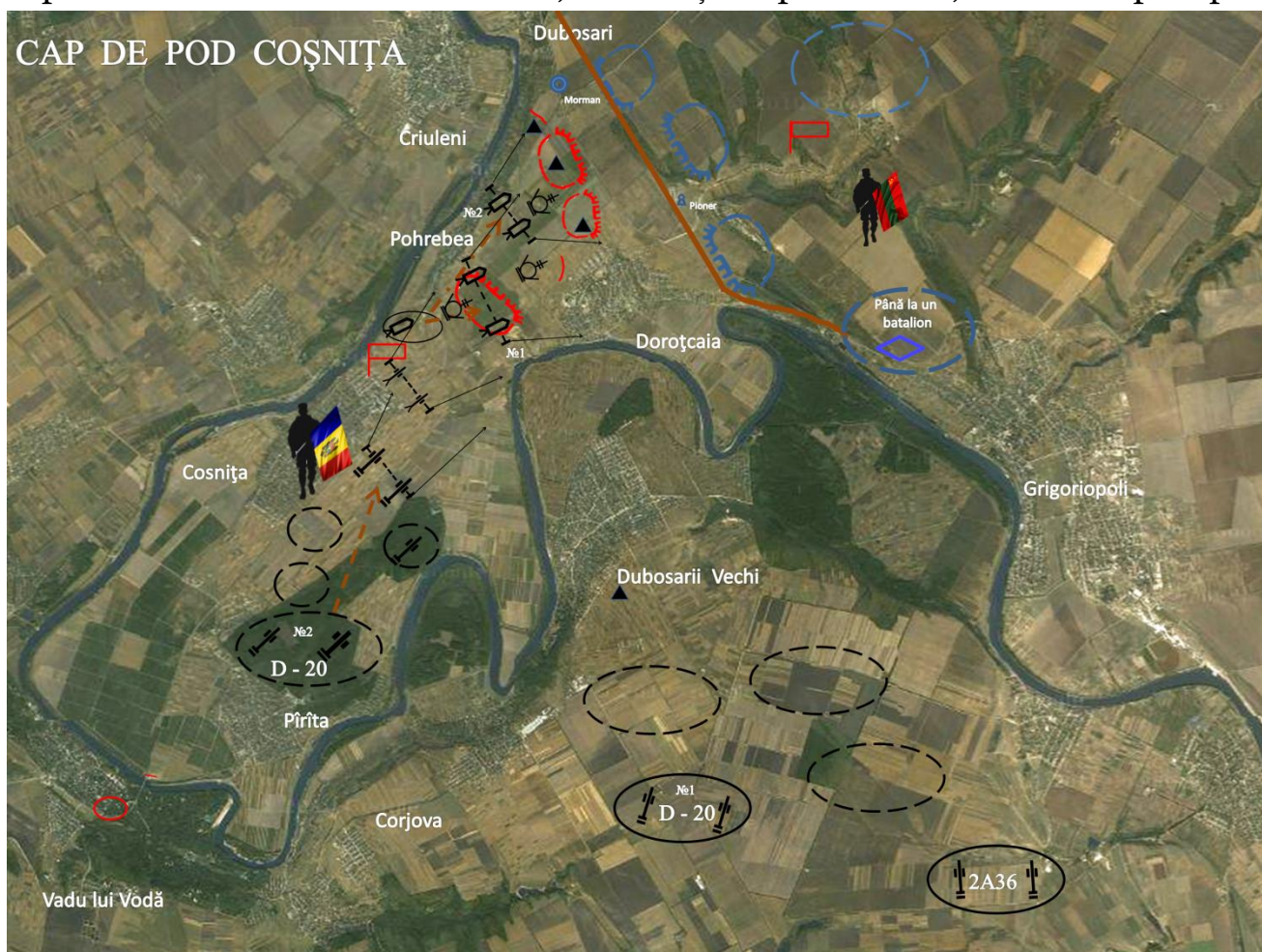
Koșnița și Cocieri

La punctele de tragere au fost găsite tunuri autopropulsate de 122 mm, obuziere M-30 de 122 mm și D-1 de 152 mm».

Nici un tun autopropulsat de calibrul 122 mm 2S1 și obuzierul de 152 mm D-1 nu a fost transferat pe partea moldovenească. Ne-am saturat și piesele noastre de artilerie, majoritatea memoriilor sunt fantezii pe un subiect liber.

În iunie, un batalion de tancuri și un grup de infanterie motorizată au fost detectate în apropiere de Grigoriopol. Una dintre bateriile D-20 (tunuri obuziere de 152 mm) a fost mutată în capul de pod pentru a întări apărarea antitanc a capului de pod. Comandantul bateriei a primit pozițiile de tragere principale și de rezervă, dar se pare că s-a speriat și a întors personalul bateriei împotriva comandamentului. În dimineața următoare, după ce bateria a fost mutată în capul de pod, personalul a sosit la Cartierul General cu armele în mână. Sincer să fiu, a fost un pic înfricoșător să mergem la oameni indignați cu arme, dar a trebuit să le explicăm și să înțelegem motivul indignării. Comandantul bateriei era absent - era un alt comandant, cu care intrasem la școala de artilerie, dar el plecase la școala de artilerie din Tbilisi. A agitat

personalul bateriei și a profitat de acest lucru pentru a fugi din capul de pod, ulterior mi s-a spus că ar fi plecat din motive familiale, lucru pe care l-am raportat ulterior la comandament, dar ca și în primul caz, nu a fost pedepsit

sau condamnat. Pur și simplu, s-au speriat când au ajuns mai aproape de front. I-a certat și i-a făcut de rușine comparând amplasarea bateriei de artilerie și a instalațiilor la câțiva kilometri distanță de front și infanteria pe linia frontului, fără nicio facilitate. Ei bine, și le-am spus direct că s-au speriat. După aceea a ordonat să mărșaluiască în formație spre tunurile lor. A numit un comandant de baterie dintre ofițerii de rezervă și, împreună cu el și cu comandanții de tunuri, ne-am deplasat la baterie. Afișat la fața locului

Am demonstrat echipamentul de geniu al pozițiilor de tragere, principale și temporare, linia antitanc. Totul a fost făcut cu bună credință. Când nu a mai fost necesar să menținem bateria în capul de pod și a fost necesar să părăsim aceste poziții și să ne întoarcem peste râu, personalul nu a vrut cu adevărat să plece.

A doua zi, după relocarea bateriei, am fost vizitați de jurnaliști, unii dintre ei ruși, iar noaptea capul de pod a fost supus unui puternic tir de artilerie.

Am ordonat bateriilor de aruncătoare de bombe să tragă pe linia frontului inamicului cu obuze iluminante, cu fitilul pus la impact, astfel încât inamicul să

nu poată observa, nu aveam mine fumigene, minele explodând orbeau inamicul. După ce am găsit pozițiile de tragere ale inamicului, artileria noastră a ripostat cu foc, rezultatele sunt necunoscute, dar artileria inamică a încetat focul. Aveam coordonatele zonelor de concentrare a inamicului și am tras asupra lor, singura dată, cu tot echipamentul de artilerie disponibil, la trei instalații de ochire și de ochire.

În urma bombardării capului de pod de către artileria inamicului, nu au existat victime în rândul personalului, nu au existat pierderi de echipament, mai mulți stâlpi au fost ruși și fire de înaltă tensiune au căzut la pământ. Pe de altă parte, raportul comandantului de artilerie al Armatei a 14-a indica numeroase ținte distruse. Dimineața, la știri, televiziunea rusă a arătat că raidul de foc a fost un succes; după aceea, nu am mai auzit niciun foc de artilerie pentru o lungă perioadă de timp.

Pozițiile de tragere false și camuflajul excelent au jucat un rol important. La sfârșitul luptelor, șeful artileriei armatei moldovenești s-a întâlnit cu militarii ruși. Aceștia au prezentat datele de informații primite de la sateliți. Conform acestor date, capul nostru de pod avea de trei ori mai multă artilerie decât cea disponibilă în realitate. Adevărul este că bateriile își schimbau pozițiile de tragere după misiunile de tragere, iar tunurile itinerante erau folosite și pentru angajarea țintelor.

Inamicul încercase să stabilească înainte coordonatele pozițiilor de tragere. Bărbatul a fost reținut nu departe de pozițiile de tragere ale diviziei, dintr-un camion. Avea asupra sa un binoclu și hărți ale zonei; nu am făcut cercetări, ci l-am predat poliției. La capul de pod a fost reținut un elev, care avea la el hărți desenate de mână, din fericire erau poziții false. L-am lăsat să plece. În timp ce conduceam BTRul am văzut o mașină Moskvici, care se îndepărta de autostradă, apropiindu-se de zona poziției de tragere a bateriei relocate. Am reușit să îl reținem și să îl predăm poliției, la fel ca și pe ceilalți deținuți. Cine erau deținuții era o problemă pentru poliție. Adevărul este că pe drumul care duce din Chișinău prin Cosnița și mai departe prin Doroțcaia, erau autobuze, mașini și oameni pe jos și oricine putea vedea pozițiile înaintate. Dar am primit, de asemenea, date despre localizarea pozițiilor inamicului. Prin urmare, camuflajul era o măsură foarte importantă pentru a ascunde locația pozițiilor de tragere și pentru a induce inamicul în eroare.

La un apel de la cartierul general, am ajuns la postul de comandă al Ministerului Apărării, care fusese mutat de la Golercan în fosta tabără de pionieri Gagarin, puțin mai departe de Peresecino; obișnuiam să merg acolo în

vacanțe când eram copil. Tabăra se afla într-o pădure, la aproximativ 20 km de linia frontului.

Înainte de ședință am văzut personalul la micul dejun, mulți ofițeri, toți militari de carieră, munceau din greu și mâncau terci de hrișcă, dar fără carne. La postul de comandă, într-un moment în care aproape că nu mai existau pe

capul de pod. Nu am mai putut suporta și am spus «*domnilor ofițeri, veniți la capul nostru de pod, noi avem întotdeauna terci cu carne*», dar toată lumea a tăcut. Scopul prezenței lor în sediu nu era clar. Nu au venit în capul de pod, ne-au furnizat bine doar muniție. Dar imaginea pe care am văzut-o mai târziu m-a bântuit chiar și după război. Un bărbat purtând pantaloni sport subțiri, un tricou și o șapcă cu un vultur mare, cu șlapi în picioare - acesta era ministrul apărării, generalul Creangă. Când, după război, stăteam la rând în Brigada 2 Infanterie Motorizată formată în orașul Chișinău, când îl vedeam pe ministrul Apărării apropiindu-se de rând, aveam mereu imaginea unui om în șlapi și trebuia să stau în al doilea rând, încercând să-mi stăpânesc hohotele de râs.

Pe toată durata desfășurării ostilităților, nu am primit niciun ordin, nici scris, nici oral, nu am primit date de informații, rapoarte despre starea de fapt în alte domenii ale ostilităților. Am făcut o greșală, odată ce am primit un ordin verbal și am fost adus la curent cu ofensiva care urma, dar nu a avut loc.

În memoriile sale, Creangă se plânge că nu a primit ordine și cine ar trebui să-i dea ordine lui, primul consilier al președintelui pe probleme militare, iar ulterior ministrului apărării. El și Statul Major General au avut de-a face cu asta. Acesta a fost nivelul celor care au condus lupta.

Deci de ce să nu trimiți ofițeri de carieră în unități de luptă dacă nu și-au îndeplinit misiunea la Statul Major General.

Personalul chemat pentru o lună nu a fost reînnoit, adică oamenii au fost pur și simplu înșelați. Recruții proveneau în cea mai mare parte de la țară (aproximativ 80%) și puțin de la oraș. Ca întotdeauna, copiii conducerii țării, șefii mari și mici au evitat proiectul. Nici toți cei care au chemat în piață să se ocupe de Transnistria nu au mers la război. Poliția a făcut un experiment, anunțându-i pe protestatari că la ora 15.00 vor sosi autobuze în piață și toți vor merge cu armele în mână pentru a apăra integritatea teritoriului Republicii Moldova. La ora 15 au sosit autobuzele, dar piața era goală; timp de câteva zile nu s-a mai adunat nimeni în piață.

Au existat probleme în divizionul antitanc. Oamenii puteau fi păcăliți, dar nu pentru mult timp. Întreaga divizie s-a adunat și oamenii au spus că, întrucât nu au fost înlocuiți la data promisă, vor preda armele și vor pleca acasă. Am aliniat personalul divizionului și am spus am spus «*înainte de a pleca predați armele și echipamentul, va trebui să fiu singur*». După o conversație aprinsă, personalul a ezitat și a rămas, dar a cerut sosirea ministrului Apărării pentru explicații. Generalul Dabija, care a sosit în locul ministrului, nu a găsit un punct comun cu oamenii și aceștia nu au vrut să-l asculte. L-au ascultat doar pe comandantul capului de pod, Mamaligă a promis că îi va înlocui. Dar când a fost întrebat cine a vrut să fie înlocuit, majoritatea nu a vrut să plece, în special ofițerii și au fost până în ultima zi.

A sosit noul comandant al capului de pod, A. Kociug, colonelul Mamaligă a plecat la Cițcani, iar adjunctul meu a plecat cu el, oricum nu era de folos.

Ofițerii din Chișinău au început să vină în biroul comandantului și discutau ceva în mod misterios. Au început pregătirile pentru capturarea unei porțiuni din autostrada care leagă Dubăsari de Tiraspol. Aici, teritoriul Moldovei este o fâșie îngustă între Nistru și Ucraina.

A sosit un nou batalion, din personalul desemnat, cu o baterie de arucătoare de bombe de 82 mm și un pluton de SPG-9. În tot batalionul era un ofițer de carieră, un locotenent superior, el era șeful de stat major al batalionului. Comandant de batalion, ofițer de rezervă. Batalionul a luat al doilea eșalon în locul poliției. Noaptea au sosit PTS-urile (PTS - transportor plutitor mediu), au

fost ascunse sub pod, unitățile de artilerie au fost împărțite în două părți. Toată lumea a primit sarcini pentru pregătire, ziua ofensivei a fost stabilită. Înainte de ofensivă, timp de trei zile, la fiecare 15-20 de minute, artileria a efectuat foc de hărțuire asupra țintelor inamice non-stop, inamicul nu a mai întors focul.

Noaptea, în a doua zi de foc de artilerie asupra inamicului, colonelul Grosu a sunat și a spus că ar putea apărea tancuri inamice din direcția Benderi. În Ministerul Apărării, nimeni nu știa situația reală. Conducere excelentă al trupelor, în timpul ostilităților, la Bendery a început o tragedie.

Din cap de pod au fost trimise o companie de carabinieri și o baterie de arucătoare de bombe de 82 mm. - 12 arucătoare de bombe. Noaptea, în zona posturilor de tragere ale batalionului de artilerie, au auzit zgomotele motoarelor diesel, au crezut că tancurile inamice se mișcă din spate și s-au pregătit. S-a dovedit că, fără să mă avertizeze, birourile militare de evidență și înrolare au trimis un tractore T-150 pentru tunurile - obuziere, de ce? Aveam deja destule tractoare.

Compania de carabinieri din primul eșalon a fost înlocuită. Batalion de al doilea eșalon a trebuit să fie adus în în primul eșalon. Dar acest lucru s-a dovedit dificil, personalul era speriat, iar colonelul A. Cociug a trebuit să introducă în tranșee unitățile batalionului aproape de mână, la propriu, pentru a le introduce în tranșee. Până dimineața, batalionul și-a ocupat poziția în primul eșalon. Când am ajuns la locația batalionului, nu l-am găsit pe comandantul batalionului; am reușit să-l găsesc pe șeful de stat major al batalionului. Infanteria a fost staționată în tranșee, bateria arucătoare de bombe de 82 mm a ocupat poziții de tragere deschise în spatele tranșeelelor din prima linie de apărare, iar plutonul SPG-9 a fost în poziții de tragere în spatele celui de-al doilea eșalon al batalionului. Lucrurile trebuiau să se schimbe. Plutonul LNG-9 a fost mutat în primul eșalon, pozițiile de tragere ale bateriei arucătoare de bombe au fost mutate în spatele celui de-al doilea eșalon al batalionului, iar comandantului bateriei i s-a ordonat să facă lucrări de geniu pe poziții, lucru care a fost îndeplinit.

Când la Bendery petrecerile au stat la rândul lor, totul a mers ca înainte, din nou „discotecă”. A început bombardarea, de la transnistreni, nu a pozițiilor noastre, ci a satelor noastre, în perioada tragerii artileriei noastre. S-a făcut totul pentru a întoarce populația împotriva noastră. Ni s-a trimis o comisie parlamentară. Împreună cu comisia am plecat într-un sat care era bombardat. În timpul anchetei, s-a dovedit că obuzele căzute pe casele din sate erau de calibru 85 mm, nu aveam astfel de piese de artilerie. Întrebarea a căzut de la sine. Comisia parlamentară care a venit la noi a fost invitată la divizionul de

artilerie la prânz, pentru a-i invita să vorbească cu personalul. Le-a plăcut foarte mult cina, chiar au cerut mai mult, nu prea au vrut să vorbească cu personalul, dar totuși au fost convinși. Conversația cu personalul a fost în mare parte pașnică. Oamenii s-au plâns că au fost înșelați când au fost recrutați. Unul dintre numerele de armă a ieșit și a întrebat cum funcționează birourile militare de înregistrare și înrolare, dacă a fost înrolat în artilerie cu un ochi, dar nu mai vrea să plece, ci va rămâne până la final. Dar au existat astfel de cazuri în armata sovietică, odată ce un bărbat fără picior a fost chemat la pregătire militară.

După plecarea comisiei, l-am sunat pe Grigoriopol și i-am avertizat că, în cazul unor bombardări suplimentare ale satelor noastre, vom începe să bombardăm satele și orașele din Transnistria ca răspuns. Nu am primit un răspuns clar de la ei. Pentru claritate și persuasivitate, s-a tras o lovitură dintr-un tun - obuzier de 152 mm, obuzul a explodat în fața consiliului orașului Grigoriopol. Slavă Domnului, faptele și cuvintele noastre au ajuns la ei și bombardarea satelor a încetat. Pe tot timpul desfășurării ostilităților din partea noastră în zona capului de pod Cosnița, nu a fost tras un singur obuz în clădirile rezidențiale, în Grigoriopol, pe care le-am obținut cu ușurință cu focul nostru, toate casele au rămas intacte. Apoi viața a continuat, de cele mai multe ori fără surprize.

Ultima străpungere din Transnistria a avut loc într-o dimineată devreme. Târându-se până la 50 de metri până la postul de poliție, pe flancul drept, lângă satul Dorotskaya, au tras focuri de la mai multe lansatoare de grenade «zburătoare», mai mulți polițiști au murit. Din păcate, tot adăpostul lor era format din blocuri de beton, nu existau tranșee. După un atac cu grenade, a început ofensiva. Tot ce s-a întâmplat mi-a fost raportat de la un post de observare situat la joncțiunea batalionului central și batalionului de poliție din apropierea satului Doroțcaia. De la postul de observație au văzut că poliția se retrage. Artileria noastră a deschis focul de baraj. Inamicul s-a retras, iar acest lucru s-a întâmplat de mai multe ori. După ce a pierdut mult personal, inamicul a oprit ofensiva. Poliția a confiscat un transportator de tanc, care era echipat cu un DȘK și o mitralieră de 7,62 mm. Transportator de tanc capturat a început să fie condus în spate, dar artileria nu a fost avertizată. Este bine că MTLB-ul nostru a fost lansat înainte, recunoscându-și antitancurile, care s-au pregătit să respingă atacul tancului și au încărcat tun nu au deschis focul. Mai departe, până la armistițiu, totul a devenit relativ calm.

Au început negocierile, au fost în sfârșit de acord. Am adus toate echipamentele și oamenii din prima linie. Am mers la aeroportul din Chișinău pentru intermediari, care veneau din Rusia.

Ne-am întâlnit cu ofițeri care au absolvit aceleași școli militare, au servit în aceeași armată și au depus același jurământ. Dar istoria i-a dus în diferite țări în care s-au găsit fără să-și părăsească țara, nu a existat dușmănie între noi. Mai multe persoane au fost repartizate la cap de pod Coșnița, un ofițer al Armatei a 14-a, care a servit anterior la Bălți, și doi din Transnistria, dintre care unul era tanchist, care a bombardat cartierul nostru general, a mărturisit acest lucru în timp ce era beat în divizionul antitanc. Mai mulți ofițeri de rang înalt din cadrul Ministerului rus al Apărării se aflau la cartierul general. În conversații, ofițerul Armatei a 14-a, a început să vorbească despre armata română, acest lucru m-a plictisit și am hotărât să aranjez ca el să se întâlnească cu militarii de rând ai artileriei. La început l-am dus la divizion antitanc, care se afla în zona de concentrare de lângă Coșnița, apoi l-am dus la divizion de artilerie. La început conversația a fost furtunoasă, dar nu a existat nicio interferență, apoi totul s-a calmat și prejudecățile, de ambele părți, au dispărut. Ofițerul și-a schimbat părerea despre războiul nostru, nu i-a găsit pe români. Apoi ne-am întors la Coșnița, le-am arătat ofițerilor, observatorilor, pozițiile din stânga, șanțul antitanc. Ei au spus că e bine că tancurile nu au început atacul asupra capului nostru de pod, pentru că transnistrenii aveau aproximativ un batalion de tancuri. Nu aveam niciun tanc, dar ca să arătăm că

avem ceva, geniștii noștri au pornit noaptea cu camioanele de geniu cu tancuri și s-au plimbat prin capul de pod dându-se drept tancuri.

Ca să nu ne plictisim, reprezentanții «Frontului Popular» au venit la noi și ne-au îndemnat să mergem în piața din Chișinău cu echipament și arme și să-l răsturnăm pe președintele Snegur. Dar le-a fost imposibil să ajungă la un acord cu cei care au luptat. Cu atât mai mult cu cât nici un reprezentant sau membru al Frontului Popular nu se afla printre cei care au luptat în capul nostru de pod. Au fost urcați într-o mașină și trimiși înapoi la Chișinău. Au reușit să adune câteva persoane înarmate, majoritatea din capul de pod Cocieri, și au făcut agitație în Chișinău, dar au fost puțini și orașul a fost pus rapid în ordine, personalul nostru nu a fost implicat. Am stat în coloane timp de aproximativ o lună. Apoi ni s-a spus care sunt zonele în care a fost concentrat echipamentul și unde s-a dus. Am organizat paza echipamentelor și a munițiilor și așa mai departe, până când un regiment de parașutiști a fost retras din Chișinău.

O mică adăugire, în timpul operațiunilor de luptă nu am pierdut nici un tun de artilerie sau mortier, nici o piesă de echipament sau armament militar, și nici nu am avut vreun membru al unităților de artilerie ucis sau rănit. Memoriile artileriștilor din Armata a 14-a descriu multe fapte de distrugere a artileriei în Coșnița, este necesar să se scrie adevărul.

BENDER/TIGINA

«Nimeni nu are nevoie de război - este nevoie de ură».

L.N. Tolstoi

Forțele armate ale RMN, nereușind să îndeplinească obiectivele de capturare a capetelor de pod și realizând că forțele armate moldovenești au acumulat suficientă experiență în lupta armată în apărarea capetelor de pod în afara zonelor populate, și mai ales faptul că principalul atu al separatiștilor - tancurile - a fost neutralizat, au început să caute în grabă alte oportunități. În afară de aceasta, au existat puține victime civile în aceste bătălii. Pentru a prezenta Republica Moldova ca un stat criminal agresor în fața altor țări, în Bender, unde locuiesc mulți oameni, a avut loc o provocare. Conducerea moldovenească a cedat la această provocare și a trimis trupe în oraș.

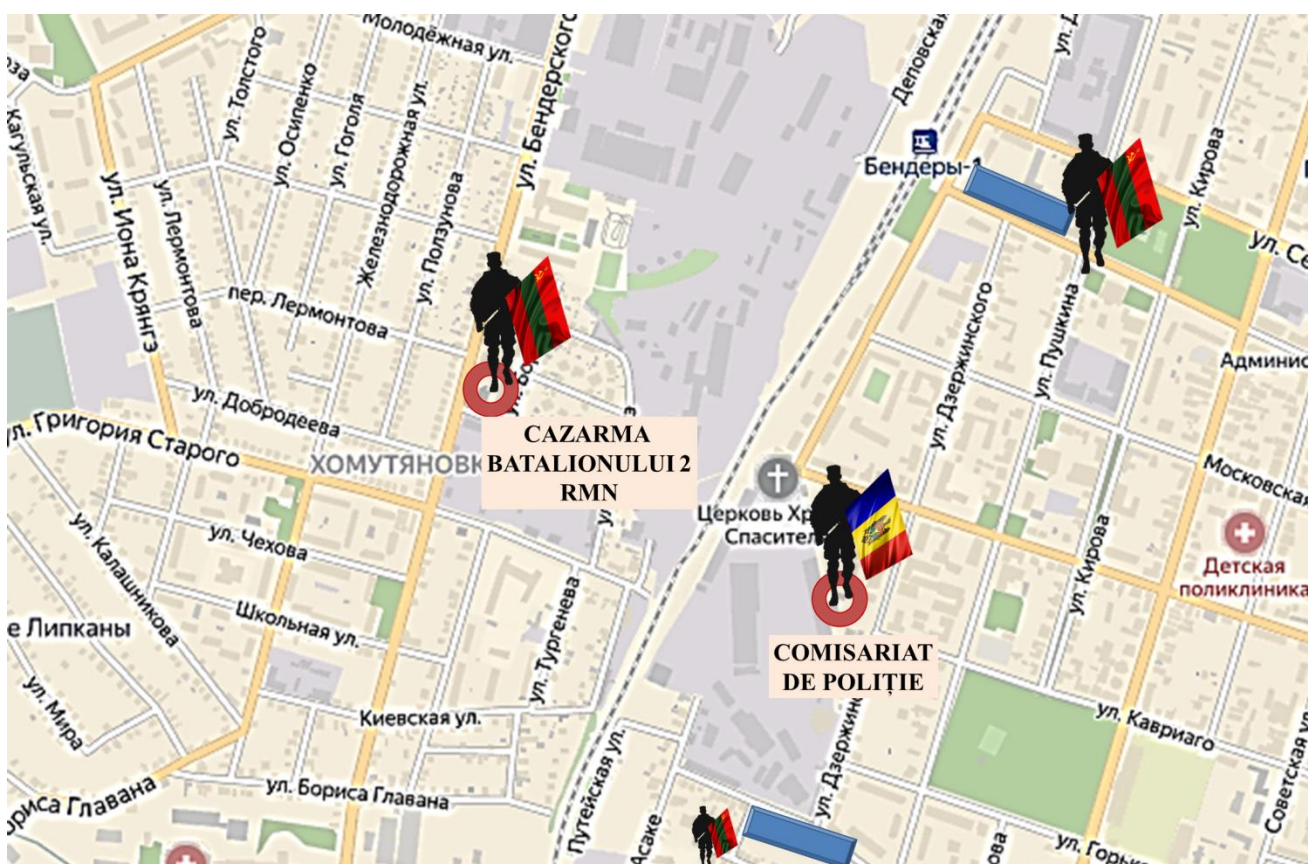
În martie, în ciuda faptului că acolo nu se aflau unități armate din Republica Moldova, Gărzile RMN au tras cu la lansările de grenade, arucătoare de bombe și mitraliere în satul Varnița în fiecare zi din martie și aprilie. Aceste atacuri i-au forțat pe locuitori să se ascundă în subsoluri și în alte locuri cu cea mai mică protecție posibilă. Victimele acestor atacuri au fost civili de diferite naționalități. Cu toate acestea, în absența luptelor, în sat au fost uciși și răniți oameni. Bombardamentele au avut loc în principal în timpul zilei și seara. Obiectele incendiului au fost partea centrală a satului, unde se aflau școala, casa de cultură, magazinele. Bombardamentele au venit de pe malul stâng al Nistrului, precum și din elicoptere și avioane sportive care survolau satul.

La 3 martie, două transportoare blindate ale poliției moldovenești au intrat în oraș dinspre satul Proteagailovca.

Transportoare blindate au fost atacate cu mitraliere de o mașină care trecea prin zonă, iar un paznic PMR și doi voluntari au fost uciși în urma focului de armă. În urma ordinului, transportoare blindate s-au întors la poziția inițială. Din nefericire, în timpul acestui schimb de focuri, a trecut un autobuz cu muncitori de la fabrica de bumbac. O femeie a fost ucisă în autobuz. Nu s-a putut spune cu exactitate al cui glonț a ucis-o pe femeie.

«La 5 aprilie 1992, vicepreședintele Ruțkoi, consilierul prezidențial Stankievici și ministrul adjunct al apărării, colonelul-general Gromov, au zburat la Tiraspol. Ruțkoi a vorbit la un miting în centrul Tiraspolului.

Discursul său și încrederea din vocea sa au atras atenția multor transnistreni. În sfârșit a venit domnul, în sfârșit ne va judeca cu Moldova - scria pe fețele cetățenilor simpli. Și acum mulți dintre ei își amintesc cu drag cuvintele vicepreședintelui: «Noi vom proteja! Nu vom permite! Este timpul să punem capăt acestei nelegiuiiri! Rusia va găsi ceva de spus!» Ah, compatrioții mei creduli. Vicepreședintele marii puteri a venit la noi. S-a dat mare pe podium, a impresionat, a fermecat câteva dintre frumusețile noastre. El a promis că Rusia va găsi o modalitate de a-și proteja concetățenii «indiferent de locul în care trăiesc» și va lua măsuri dure împotriva Republicii Moldova și... a zburat la Moscova". Mikhail Bergman, «Un lider în haita unui strain».

La data de 18 iunie, la ora 2 dimineța, bărbați neidentificați au deschis focul și au atacat biroul de linie al poliției din stația Bender, confiscând cheile și deschizând camera armelor, de unde au furat o mitralieră Kalașnikov, arme de sport, un lansator de rachete, muniție pentru un pistol Makarov, aparate de radio și alte bunuri.

La 19 iunie, la ora 17.20, comisarul de poliție Bender Gusleakov s-a adresat locuitorilor orașului la radioul local, raportând că secția de poliție a fost atacată

de gardieni susținuți de vehicule blindate. Poliția a fost forțată să respingă și să caute ajutor în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

La ora 19:20, comisarul de poliție Bender Gusleakov a apelat la ministrul moldovean de interne pentru asistență.

La ora 23:00, unități ale Brigăzii Speciale de Poliție, conduse de Gamurar, au sosit pentru a ajuta comisariatul de poliție asediat. În ajutor au venit voluntari din raionul Căușeni, în frunte cu Eugeniu Pîslaru, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, președintele executivului raional Căușeni, și polițiști de la comisariatul raional Căușeni, în frunte cu locotenent-colonelul Serghei Haritonenko, comisar. În același timp, voluntarii și ofițerii de la secția de poliție din Varnița se deplasau de la Varnița la podul de peste râul Nistru din apropierea cetății, unde erau staționați cazaci, santinele și miliționeri. S-a tras asupra lor dinspre cetate, au fost răniți și uciși.

În timpul bătăliei, unul dintre BTR-uri a fost atacat cu lansatoare de grenade și mitraliere, dar a reușit să scape din foc, un polițist a fost ucis și unul rănit. BTR s-a întors la secția de poliție.

În dimineața zilei de 20 iunie, poliția a ocupat pozițiile:

- ❖ lângă podul peste râul Nistru, în direcția Chițcani;
- ❖ în zona spitalului de tuberculoză de pe strada Rascola din Bender;
- ❖ la casa de odihnă a echipajelor de la depoul de locomotive de la intersecția dintre Strada Komsomolskaya și strada Akademika Fedorova;
- ❖ la Școala secundară nr. 2, lângă cinematograful Druzhba, pe strada Sovkhoznaia;
- ❖ Pe strada Lenin, din partea cartierului Caușani și a satului Gîsca.
- ❖ lângă magazinul de role de cinema și la 40 de ani de RSSM, la ieșirea spre Hagimush și Kaushany.

Suburbiile din Borisovca - drumul spre Chișinău, suburbia Lipcani, podul rutier peste calea ferată de lângă stația Bender-2 se aflau sub controlul poliției.

Comandantul primului grup tactic, Ministerului Apărării, a ordonat ca primul batalion de infanterie motorizată staționat la centrul de antrenament Bulboaca să fie pus în stare de alertă. Acest batalion, format în mare parte din soldați care nu își terminaseră perioada de timp în fosta armată sovietică. În dimineața zilei de 20 iunie, unități ale Ministerului Apărării al RM au început să se deplaseze spre oraș. Primele unități au intrat în oraș dinspre satul Varnița. La ora stabilită, primul batalion de infanterie motorizată a intrat pe linia specificată și, la comanda suplimentară, a intrat în Bendery fără a întâmpina rezistență. La ora locală 23.00, prima și a doua companie au ajuns la podul peste Nistru și au început să organizeze apărarea. Dar când primele

transportoare blindate (MTLB) s-au apropiat de pod, s-a tras asupra lor cu lansatoare de grenade de pe partea opusă a Nistrului. Artileria grea și focul de mortier au fost, de asemenea, îndreptate spre pozițiile companiilor din apropierea satului Parcani. În același timp, personalul batalionului a fost ținta unor focuri de armă de calibru mic de la ferestrele clădirilor vecine din blocurile din oraș. În acest moment, compania a treia s-a apropiat de secția de poliție a orașului, dar a fost întâmpinată cu focuri grele și a suferit pierderi. Focul venea de la ferestre, balcoane și acoperișuri cu lansatoare de grenade și arme de calibru mic. În ciuda acestui fapt, compania a reușit totuși să pătrundă în clădirea în care poliția orașului își ținea apărarea. Locotenentul major Valentin Coțofană, comandantul celei de-a treia companii, a fost ucis în luptă.

Al doilea grup, care înainta dinspre Chișinău, a trecut prin Borisovka și a început să ocupe poziții pe podul rutier peste calea ferată (Bender 2). Comandanții Armatei Naționale care au intrat în oraș, fără să cunoască dispunerea străzilor, fără să aibă hărți ale orașului și fără să-și înțeleagă obiectivele, nu știau ce să facă în continuare.

Un reprezentant al Ministerului de Interne Rebeja, care însoțea coloana, a luat legătura cu comisarul de poliție din Bender, comisarul explicându-le că ar trebui să avanseze de-a lungul liniei de cale ferată, deoarece probabilitatea de bombardament era minimă. Dar sfatul nu a fost ascultat; Rebeja a urcat personalul în autobuze și convoiul a continuat pe drumul care străbate cetatea. Convoiul a fost atacat în timp ce trecea prin cetate. Soldații Armatei a 14-a, gardienii și cazacii din cetate au deschis focul asupra coloanei. Ca urmare, 58 de oameni au fost uciși și câțiva soldați au fost luați prizonieri.

Pe măsură ce forțele militare au intrat în Bendery, partea de nord și nord-vest a orașului Bendery a fost plasată sub controlul forțelor armate moldovenești și al voluntarilor din satul Varnița. Prin ordinul ministrului apărării, a fost înființat cartierul general al Direcției Sudice, comandat de colonelul M. Mamaliga, ministru adjunct și comandant al trupelor de carabinieri, și cartierul general al Direcției Nordice, comandat de generalul-maior Dabija.

La 20 iunie 1992, la Tiraspol a avut loc o întâlnire confidențială a comandanților Gărzii transnistrene cu mai mulți ofițeri din Armata a 14-a; generalul Albert Makashov, consilierul militar al lui Smirnov, generalul Albert Makashov, consilierul militar al lui Smirnov, a declarat că «*păstrarea Republicii Moldovenești Nistrene este absolut necesară pentru refacerea URSS*».

În aceeași zi, Consiliul Militar al Armatei a 14-a a trimis o cerere conducerii Republicii Moldova, care a prezentat o serie de solicitări sub formă de ultimatum. Partea finală a acestei cereri a fost următoarea:

«...ordonați imediat încetarea focului și, în termen de o oră de la ora 18.30, executați acest ordin. În caz de nerespectare a acestor cerințe ne rezervăm dreptul de a folosi armele, fapt pentru care vă rugăm să informați populația locală în spatele căreia desfășurați această agresiune și să o retrageți din zona de luptă. Vă informăm că personalul și echipamentele pentru apărarea taberelor militare și a familiilor militarilor vor fi retrase după ora 20.00 pentru a executa ordinal».

Această declarație a consiliului militar a fost cea care i-a determinat pe separatiști să se alătore în mod deschis forțelor armate ale Federației Ruse. Sediul brigăzii de rachete și al regimentului de pontonieri se aflau în orașul Bender, în cetate. Batalionul de apărare chimică se afla pe strada Tiraspol. La 19 și 20 iunie 1992, nici poliția, nici voluntarii și nici forțele armate moldovenești nu au tras asupra lor. În același timp, la Tiraspol au fost înființate grupuri de atac cu tancuri și BTR.

În noaptea de 20 spre 21 iunie 1992, unități militare ale Armatei a 14-a staționate în fortăreața Bender și batalionul de apărare chimică de pe strada Tiraspol au deschis focul asupra pozițiilor forțelor armate moldovenești care ocupau poziții defensive în apropierea podului peste râul Nistru. Lunetiștii au tras dintr-o clădire cu nouă etaje.

În cartea sa, Dnestrianski descrie cel mai bine evenimentele care au avut loc în cetate și pe pod:

«Valovoy, membru al Parlamentului Republicii Moldova, al Sovietului Suprem al Republicii Moldova și al Consiliului orășenesc Bender:

"La semnal, a început operațiunea Storm. Tancurile s-au mișcat încă o dată pentru a debloca podul. Aceste tancuri au fost folosite în scopuri de antrenament. Și, așa cum se întâmplă întotdeauna, un tanc nu a putut atinge o viteză suficientă, iar celelalte au avut și ele defecțiuni. Armele nu fuseseră îndreptate. A fost un atac tragic. Dar evenimentele de pe pod au scos în evidență adevăratul eroism al transnistrenilor care au pătruns pentru a ajuta în Bendery. Primul tanc, care se deplasa încet, a fost lovit de un tun. Cel de-al doilea s-a stricat chiar pe pod. Cel de-al treilea, trăgând în viteză, a reușit să pătrundă și a ajuns în oraș dar s-a blocat mecanismul de ridicare a țevii tunului, așa că nu a intrat în centru, ci a stat lângă o clădire de nouă etaje. În același timp, dinspre fortăreață și din direcția batalionului de apărare chimică, s-a deschis focul asupra poliției cu destinație specială.

În 40 de minute, alte două tancuri au venit dinspre satul Parcani. Primul, sub un steag rusesc, a pătruns în centrul orașului și s-a apropiat de comitetul executiv. Din nefericire, al doilea a fost lovit de o grenadă propulsată de o rachetă în apropierea punctului de control al poliției rutiere, iar apoi, după ce au deschis trapele, oponentii au tras asupra întregului echipaj. Înainte de aceasta, unitatea Delta cu un BMP și un BTR au traversat în viteză podul de cale ferată în zona fortăreței și au săpat în șanțul fortăreței. Aceștia au fost urmați de un batalion de miliție de la uzina Electromash, care se afla în vacanță la Tiraspol după Dubăsari. Erau 180 de oameni care au fost aduși de urgență de la Parcani, reînarmați și atacați. Și ei, la fel ca și Delta care avansase între timp, s-au întins în șanțul cetății».

Serghei A., comandant de unitate de tancuri, Tiraspol:

«Când s-au adunat tancuri, ne-am apropiat de barăcile albe. De acolo au plecat trei tancuri, dar femeile le-au stat în cale. Apoi, ofițerii au ieșit din ele, râzând, și au ridicat mâinile în sus. Femeile au înconjurat tancurile, una dintre ele s-a urcat pe tanc.

După ce și-au adunat echipajele, echipajele tancurilor transnistrene s-au urcat în tancuri și le-au condus până în satul Parcani.

Pe la șapte sau opt dimineața s-a dat ordinul de a se deplasa spre pod. Tancul nostru a tras șase focuri de armă de la sol asupra pozițiilor Armatei Naționale Moldovenești. Au tras asupra unui BTR care se deplasa pe podul mic, dar au ratat.

Apoi, trei tancuri, ai noștri în față, au trecut la atac. Înainte de aceasta, unitatea Delta cu un APC și un APC au traversat în viteză podul de cale ferată în zona fortăreței și au săpat în șanțul fortăreței. Aceștia au fost urmați de un batalion de miliție de la uzina Electromash, care se afla în vacanță la Tiraspol după Dubăsari. Erau 180 de oameni care au fost aduși de urgență de la Parcani, reînarmați și atacați. Și ei, la fel ca și Delta care avansase între timp, s-au întins în șanțul cetății.

Serghei A., comandant de unitate de tancuri, Tiraspol:

"Când s-au adunat cisternele, ne-am apropiat de barăcile albe. De acolo au plecat trei tancuri, dar femeile le-au stat în cale. Apoi, ofițerii au ieșit din ele, râzând, și au ridicat mâinile în sus. Femeile au înconjurat tancurile, una dintre ele s-a urcat pe blindate.

După ce și-au adunat echipajele, echipajele tancurilor transnistrene s-au urcat în tancuri și le-au condus până în satul Parcani.

Pe la șapte sau opt dimineața s-a dat ordinul de a se deplasa spre pod. Tancul nostru a tras șase focuri de armă de la sol asupra pozițiilor Armatei

Naționale Moldovenești. Au tras asupra unui BTR care se deplasa pe podul mic, dar au ratat.

Apoi, trei tancuri, ai noștri în față, au trecut la atac. Pe tanc pe partea de sus se aflau cinci oameni - o mică forță de debarcare.

Pe partea cealaltă, tunurile au fost ridicate și a devenit mai dificil de atacat. Am atacat din nou, dar am eșuat și noi...».

Dobrov, președinte al comitetului de lucru al orașului Bendery:

«Tancurile și întăririle și-au făcut treaba, împrăștiind și sperînd unitățile moldovenești care se aflau în oraș. Abandonându-și echipamentul, au intrat în panică și au fugit la periferie. Centrul orașului a fost practic eliberat.

Nu este nevoie să comentez toate acestea. Aceste informații despre inamic în general sunt confirmate de mărturia colonelului Karasev, care a comandat forțele armatei naționale în apropierea podurilor de peste Nistru.

Apărările de la pod au fost zdrobite. Intrarea în oraș dinspre Tiraspol era gratuită. Inamicul a început să concentreze echipamente și oameni în oraș».

Atacul tancurilor a avut un efect psihologic deprimant asupra soldaților neexperimentați de 18-19 ani. După ce un observator a fost ucis în fața ochilor lor de o lovitură directă a unui obuz de tanc, au tremurat și au început să își părăsească pozițiile.

Unii dintre tinerii soldați care au fugit de pe poziții s-au ascuns în subsolurile caselor, iar noaptea își contactau părinții prin intermediul telefoanelor publice, cerându-le să vină să îi ia de la Bender. Când am ajuns la comisariatul militar din Rezina am fost abordat de părinții acestor soldați, am adunat toate datele și le-am predat la sediul Ministerului Apărării, pentru a evacua soldații.

Comandantul brigăzii, colonelul L. Karasev: *«Când am ajuns la Bender, sa prăbușit mare de foc peste noi», își amintește Karasev. – «Se trăgea din toate părțile, gloanțele trasoare zburau. Am fost imediat rănit, sângerând pe toate picioarele, lucru pe care nu l-am observat. Până la ora două dimineața, am poziționat tunurile la sol, iar echipamentul greu a fost poziționat pentru a ne proteja în caz de bombardament. Soldații săpau tranșee cu căștile, pentru că nu-și luaseră lopețile. Pe la ora șapte am simțit că mă simțeam din ce în ce mai rău. Dintr-o dată, s-a auzit o bubuitură... Malul stâng al râului a prins reflexia binoclului și a țintit clar spre locul respectiv. Obuzul a lovit direct observatorul și a explodat. Din bărbat nu mai rămăseseră decât picioarele, trunchiul dispăruse. Am fost lovită a doua oară, nu mai auzeam, dar nu simțeam nimic, atât de mare era tensiunea. Am dat ordin să se acopere cu o manta această mizerie sângeroasă... Și atunci am văzut că tancurile Armatei a 14-a au trecut podul de pe malul stâng pe cel drept și s-au întors spre Bendery. Am luat un lansator de grenade și am tras direct în spatele primului tanc. Vehiculul s-a oprit. Încarc a doua grenadă, trag în al doilea tanc, acesta înaintează, o încarc pe următoarea... Tancurile erau protejate de blindaj și abia după ce am tras de trei sau patru ori am ajuns și la al doilea tanc. Cel de-al treilea tanc, care trecuse deja de pod, s-a întors și a trecut pe malul stâng. Dar nu s-au putut salva, al treilea tanc a luat foc și el.*

... .. Apoi a fost un al doilea atac cu tancuri. Patru tancuri s-au deplasat simultan și la comandă au dat un foc de armă în direcția lui Bender - probabil pentru intimidare. Am început să tragem în ei cu mitralierele. Tancurile s-au întors și s-au întors pe malul stâng. A existat și un al treilea atac cu tancuri. În acel moment, sublocotenentul Alexei Chebotar a pătruns pe un BTR la pod și a adus apărătorilor săi muniție, apă și alimente».

Într-unul dintre tancurile care fuseseră lovite au fost găsite documente, liste de ofițeri și o serie de instrucțiuni de la Comandamentul Armatei 14. Deși

atacul tancurilor a fost respins, poziția unităților noastre lângă pod a rămas dificilă. Batalionul a suferit pierderi: șase morți, 12 răniți. În esență, unitatea ducea o luptă defensivă foarte grea, fiind complet încercuită. Nu mai rămăsese decât un singur lucru - să părăsească pozițiile apărate și să se retragă la adăpostul amurgului. Noaptea, companiile lovite s-au retras de pe pozițiile lor în direcția satului Varnița.

Pe 22 iunie, la ora 15.45, sediul protecției civile din oraș a pornit sirena «Alarmă».

La ora 16.00 a început bombardamentul asupra clădirii secției de poliție a orașului. Artileria și sistemele Alazan trăgeau de pe malul stâng al Nistrului.

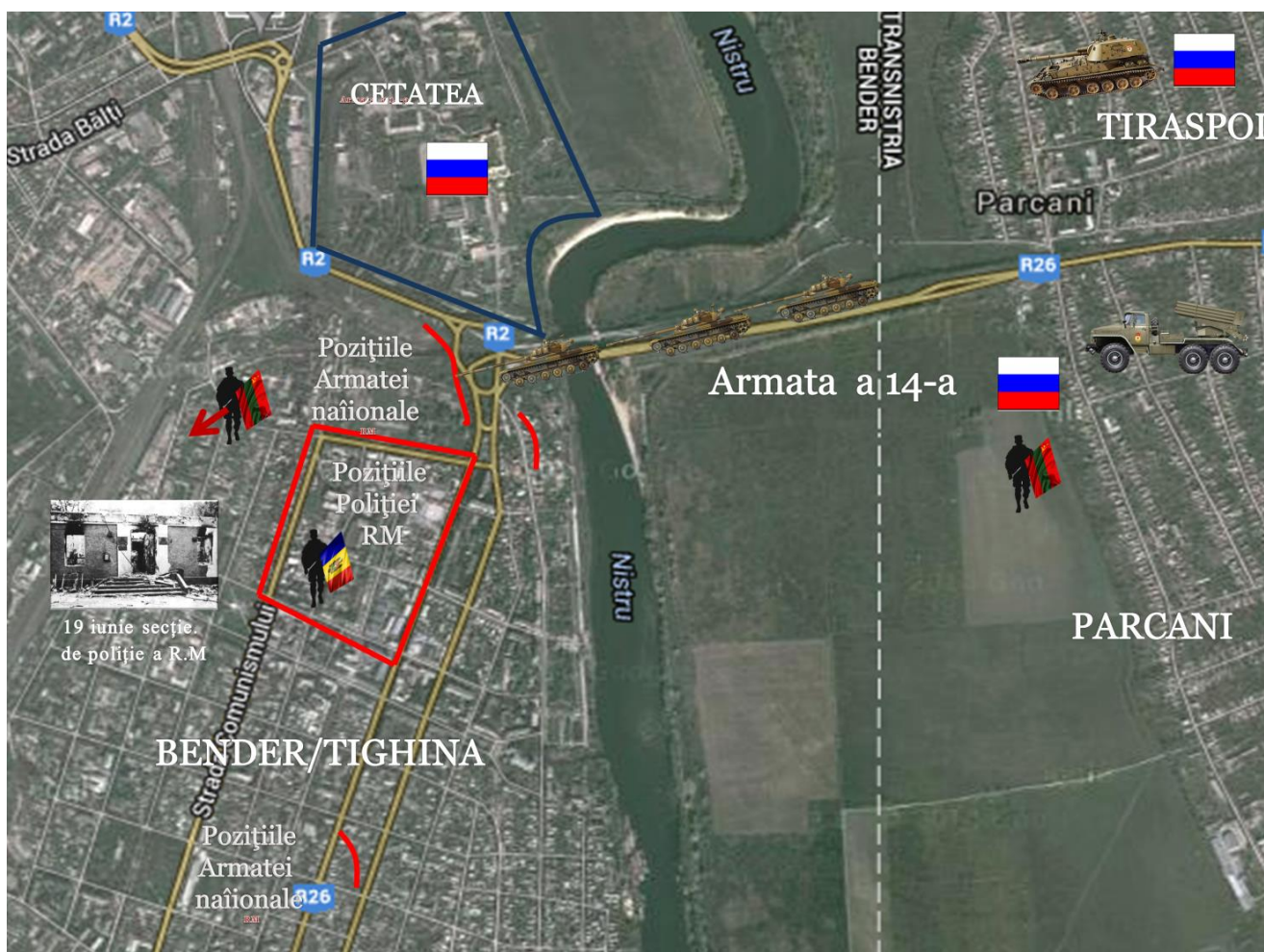
A doua zi, pe 23 iunie, am aflat că transnistrenii care care a atacau, erau susținuți de artileria Diviziei 59 a Armatei a 14-a. Artileria a tras asupra tuturor pozițiilor ocupate de forțele armate și de poliție moldovenești, la bombardamente au participat tancuri și BTR-uri, vehicule de luptă ale infanteriei și orice vehicule ușor blindate. Tancurile s-au deplasat în direcția străzii Miliției Komsomolskaia, de-a lungul străzilor Kommunisticheskaia și Fedorov. Ambele tancuri au fost lovite și puse deoparte. Un BTR se deplasa pe strada Kavriago în direcția secției de poliție și a fost lovit. La ora 17:55, atacul a fost respins. Schimburile de focuri au continuat în unele locuri.

Un divizion de artilerie cu obuziere M-30 de 122 mm a ocupat poziții de tragere în apropierea dealurilor Suvorov; artileriștii au încercat să distrugă podurile, dar nu au reușit, nu existau observatori. Apoi a existat o încercare de a distruge podurile cu ajutorul avioanelor, care a eșuat și ea. O bombă a căzut în apropierea satului Parcani. Din anumite motive, divizionul de artilerie nu a mai participat la alte bătălii.

În noaptea de 23 iunie, de pe podul de peste Nistru, în zona cetății, s-au auzit focuri de armă, ca și cum cineva s-ar fi luptat. După o jumătate de oră, focurile de armă s-au oprit.

Ulterior, s-a stabilit că, la ora 2.40, o coloană a batalionului de gardă al RMN, condusă de Alexandru Ivanov, se deplasa spre podul de peste Nistru. În spatele coloanei se afla șeful de stat major al batalionului Duba. Această coloană includea un grup condus de o autoritate criminală supranumită «Polosha».

Convoiul se deplasa fără lumini. În apropierea podului rutier peste râul Nistru, convoiul a fost atacat cu gloanțe trasoare. Convoiul a început să se deplaseze în direcția opusă. În același timp, soldații Armatei a 14-a și gărzile RMN din cetate au deschis focul asupra coloanei. Printre membrii batalionului s-au numărat răniți și morți. La finalul schimbului de focuri s-a stabilit că peste 40 de persoane au fost ucise, iar mai multe au fost rănite. După această bătălie, batalionul s-a retras din Bendery și nu a mai fost implicat în lupta pentru oraș.

La ordinul generalului Dabija, unități ale Armatei Naționale au părăsit satul Varnița la ora 6.00 dimineața și au plecat spre satul Kalfa din districtul Novoaneni.

La 23 iunie 1992, generalul rus Lebed a sosit la Tiraspol. Odată cu sosirea generalului Lebed, conducerea operațiunilor de luptă a trecut la comanda Armatei 14.

În cartea sa, Dnestrianski citează mărturia lui Karanov, vicepreședintele Comitetului Executiv al Consiliului de Apărare al orașului Bender, care confirmă intervenția armatei ruse în războiul din Bendery. Iată ce a spus:

«În acel moment am simțit că Tiraspolul se ocupa cu adevărat de noi. Orașul a început să primească armament, milițiile se mutau pe poziții, iar comisariate militare au început să funcționeze eficient. Comisariat militar din Bender și-a început activitatea la Tiraspol. Pe 24 iunie, Lebed, care nu era încă comandantul Armatei a 14-a, l-a vizitat pe Bender».

Mikhail Bergman scrie următoarele în memoriile sale:

«... Când colonelul Gusev (era pseudonimul lui Lebed) a sosit la Tiraspol, la 23 iunie 1992, a primit sarcina din partea președintelui și a ministrului Apărării de a proteja populația vorbitoare de limbă rusă, familiile militarilor și, dacă este posibil, de a le duce în Rusia. Și, cel mai important, pentru a securiza unitățile militare și depozitele Armatei a 14-a. Dar când Lebed a văzut cât de multe cadavre erau acolo și că populația era scoasă de acolo aproape în vagoane de marfă, a sunat la Moscova și i-a informat că este gata să își asume toată responsabilitatea. Seara, președintele rus a semnat un decret prin care îl numea comandant al Armatei a 14-a. Lebed a oprit războiul, a desfășurat armata, a deschis depozite și i-a înarmat pe cei recrutați din Transnistria. Apoi, toate aceste arme au ajuns în mâinile lui Igor Nikolaevici Smirnov.

Lebed s-a oferit să o legitimeze, pentru a o controla. Smirnov a refuzat, dar Lebed a insistat, iar actul a fost semnat...».

La 27 iunie, a sosit «expediere» de la Moscova, potrivit căruia Lebed a fost numit comandant al Armatei 14 armatei de arme combinate.

Seara In aceeași zi, generalul Lebed a ținut prima sa conferință de presă, în care a declarat următoarele

«... Armata va continua să rămână neutră. Suntem suficient de puternici pentru a respinge pe oricine. Esența acestei neutralități armate va fi că, atâta timp cât nu suntem atinși, nici noi nu vom fi atinși...».

Alexandru Lebed a declarat deschis: «pentru a obține pacea, va coopera cu formațiunile armate din Transnistria, iar în caz de agresiune a Republicii Moldova, Armata a 14-a va participa la acțiuni militare».

Nu a existat nicio agresiune din partea autorităților centrale ale Republicii Moldova împotriva unităților Armatei a 14-a la 19 iunie sau după sosirea lui Lebed la Tiraspol.

Între timp, inamicul, după ce și-a revenit, a început să-și pregătească din nou forțele pe 23 iunie. Cazacii și gărzile RMN din Tiraspol au sosit în oraș și s-au desfășurat în interiorul cinematografului Gorki, la gară și la comisariatul militar al orașului de pe strada Dzerjinsc. Pe strada 1 Mai au ocupat casa unei

fabrici de încălțăminte. Au existat cazuri de rele tratamente aplicate rezidenților și de violuri asupra femeilor. Unele apartamente au fost incendiate.

Pentru a consolida pozițiile defensive din jurul secției de poliție, s-a decis să se pună mine pe drumurile de acces la secție. Brigada de poliție cu destinație specială a îndeplinit misiunea în noaptea de 23 spre 24, iar drumurile de acces au fost minate.

La 24 iunie, la ora 18:45, inamicul a reluat acțiunea militară - trăgând din direcția satului Giska spre cinematograful Druzhba, folosind BTR-uri și Alazan, doi polițiști au fost uciși și unul rănit.

20.15 - Trageri de automate, mitraliere și arucătoare de bombe asupra pozițiilor noastre în direcția Parcul Gorki și a stadionului de pe strada Kommunisteskaya.

20.45 - Bombardamentul pozițiilor noastre din toate direcțiile a încetat. Focuri de armă sporadice ocazionale au fost auzite de pe stadion și de la cinematograful Druzhba.

Pe 25 iunie, la Tiraspol au sosit din Rusia mulți voluntari deghizați în cazaci, printre care se aflau multe persoane cu certificate de eliberare din locurile de detenție. Din acestea s-au format noi unități.

La ora 11.42 RMN, gardienii cu ajutorul unor vehicule blindate au ocupat școala secundară №15.

La ora 13.30 s-a deschis foc de armă de calibru mic în gară de către cinematograful Druzhba. Un voluntar a fost ucis și doi au fost răniți.

La ora 14.10. Mișcarea echipamentelor militare și a forțelor inamice a fost înregistrată pe strada 1 Mai, pe strada Suvorov și în apropierea stadionului.

La ora 17.30, focuri de armă automată au început să tragă asupra pozițiilor noastre în direcția parcului și a stadionului. Ulterior, toate posturile de poliție și de voluntari moldoveni au fost distruse.

La ora 22:07, au fost trase mortiere asupra pozițiilor noastre de pe strada Fedorov, Kirov și Parcul Gorki.

Pe 26 iunie, la ora 11:45, inamicul a început să lupte.

La sfârșitul după-amiezii, pozițiile noastre erau sub tirul a tot felul de arme, inclusiv arucătoare de bombe și lunetiști. Bombardamentele asupra pozițiilor noastre nu au încetat pe 27 iunie.

Pe 28 iunie, 400 de parașutiști au sosit la Tiraspol. Pregătirile pentru operațiunile de luptă ale Armatei a 14-a erau în plină desfășurare.

Atacul asupra pozițiilor moldovenești a început din nou, iar ofensiva a fost oprită. Ofensiva a fost reluată pe 1 și 2 iulie, dar inamicul nu a avut succes în toate direcțiile apărării noastre.

La 3 iulie 1992, din poligonul de lângă Parcan au fost deschis focul din arucătoare de bombe și artilerie asupra pozițiilor moldovenești.

După ce a trecut la ofensivă, inamicul a preluat controlul asupra străzii Engels, ceea ce i-a permis să controleze intrarea în oraș.

Poliția a abandonat Varnica, care se afla sub un bombardament constant, dar inamicul nu a reușit să captureze Varnica.

La ora 12.01 a.m. au început bombardamentele asupra tuturor pozițiilor noastre din oraș. În timpul zilei s-au purtat bătălii pe toate direcțiile de apărare.

21.45 Inamicul anunță o încetare a focului.

22.10 a încetat focul din toate pozițiile.

Următoarele câteva zile au trecut sub bombardamentul continuu al inamicului asupra pozițiilor noastre.

Se pune întrebarea de ce, dispunând de un asemenea număr de artilerie, comandamentul armatei moldovenești nu a angajat această artilerie pentru un război de contra-baterie împotriva artileriei Armatei a 14-a, mai ales că sistemele de artilerie «Giațint» se aflau în afara razei de acțiune a sistemelor de artilerie rusești «Acația».

La 7 iulie 1992, reprezentanții Moldovei și ai Rusiei au hotărât și semnat, pe un aerodrom din Limanscoye, Ucraina, un acord privind retragerea armamentului greu din orașul Bendery.

La 8 iulie, părțile urmau să primească observatori din partea părții adverse.

La 9 iulie, la Helsinki, președinții Rusiei, României și Republicii Moldova au semnat un acord de încetare a focului.

Cu toate acestea, atât acordul din 7 iulie, cât și cel din 9 iulie nu au fost puse în aplicare de inamic.

Partea moldovenească a înregistrat continuu încălcări ale acordurilor încheiate de RMN. Toate punctele identificate de artilerie, mortiere, echipamente grele (tancuri, BTR-uri, transportoare blindate de trupe etc.) au fost raportate la Ministerul Afacerilor Interne. Cu toate acestea, inamicul nu a luat nicio măsură pentru a rectifica încălcările. Faptul că încălcările au încălcat acordul este dovedit de mărturiile participanților la aceste evenimente din partea inamicului.

Ziarul Literaturnaya Rossia din 11 mai 2001 a publicat un interviu cu Igor Cernega, "comandantul companiei Regimentului de tancuri" din Armata a 14-a: *«...La 25 iunie, Lebed l-a anunțat pe neașteptate pe Netkaciou că a fost înlăturat de la comanda Armatei a 14-a și că de acum înainte el era la conducerea trupelor.*

Primul lucru pe care noul comandant l-a întrebat pe comandantul regimentului de tancuri, colonelul Serghei Panasiuk, pe care îl avea în deplină pregătire de luptă. Panasyuk a răspuns: «Primul batalion al lui Kirienko».

- «În trei ore, acest batalion trebuie să mărșăluiească spre Bendery», a ordonat Lebed.

-«Ieșeam noaptea», își amintește Cernega. - Am mărșăluit fără lumină și fără nicio comunicare radio externă.

.... În Bender, tancurile au stat în așteptare timp de o lună și jumătate. După propria lor mărturisire, nu era o situație nici de război, nici de pace. A fost

respectată o neutralitate armată, dacă se poate spune așa, deși ordinele au variat foarte mult în această perioadă. De exemplu, pe 10 iulie, tancurile au primit ordinul de a pregăti o operațiune de capturare a repetorului. Se zvonea că un batalion de «români» era staționat acolo Unul dintre adjuncții lui

Lebed a ordonat să-i debarce pe «români» de la repetent.

.... Cea de-a treia operație a fost programată pentru începutul lunii august. Tanchiștii au primit sarcina de a distruge în cele din urmă forțele inamice în apropiere de Bendery.

Iar tancuri s-au întors la Tiraspol. Războiul s-a terminat».

Aceasta nu este singura mărturie din partea inamicului.

Pozițiile ocupate de apărătorii moldoveni au fost menținute până la 4 august, în ciuda faptului că nu a fost ușor.

Apărătorilor din Bender li s-a ordonat să părăsească orașul. Nimeni nu l-a crezut și a cerut un ordin scris. Comandantul poliției speciale a fost informat. Nici el nu a crezut și a început să-și sune superiorii. Dar totul s-a dovedit a fi corect.

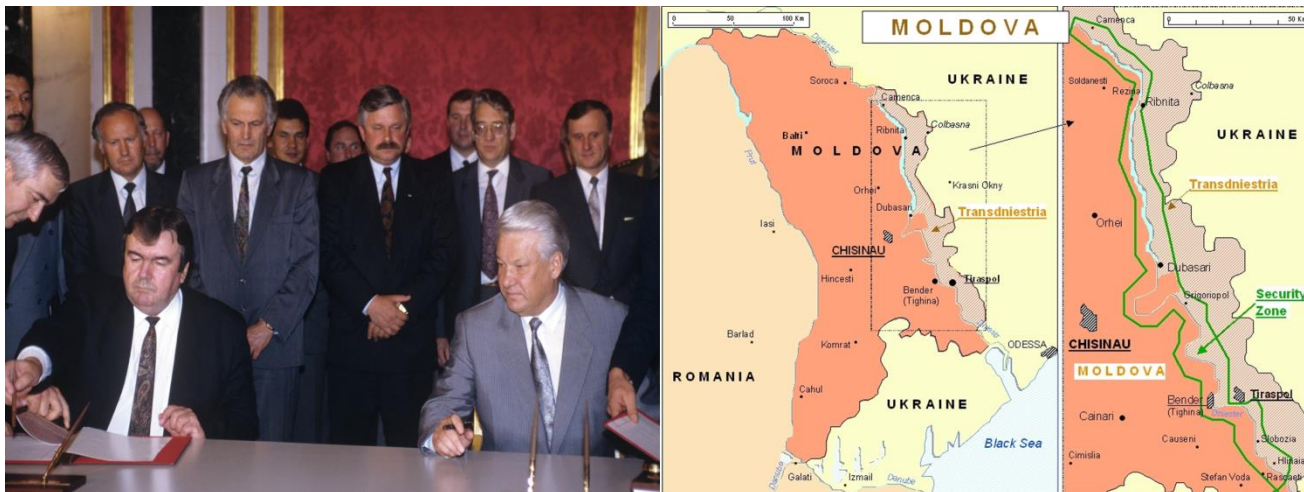
Din ziarul rus Novaya gazeta nr. 28, 21 aprilie 2003.

«Când Lebed a sosit în Transnistria, avea deja reputația unui domn care vede lucrurile. Lebed a predat unor ofițeri și plutoane mai multe echipamente militare - tancuri și vehicule blindate de infanterie care au participat la lupte. La ordinul său, artileria rusă a deschis de două ori focul cu tunuri de 152 mm asupra forțelor armate moldovenești. Este imposibil să închidem ochii la aceste fapte.

Comandantul Armatei a 14-a, Lebed, pentru a-i convinge pe «români», a ordonat să se deschidă focul asupra unei coloane militare moldovenești care pleca din Bender. După un timp, Lebed, în numeroasele sale interviuri, a povestit cum a pus capăt războiului cu o singură lovitură de artilerie și i-a convins pe români să facă pace pe Nistru. Această condamnare a costat viețile oamenilor».

La 21 iulie 1992, Moldova și Federația Rusă, reprezentate de președinții M. Snegur și B. Elțin la 21 iulie 1992 a semnat un Acord privind principiile de reglementare pașnică a conflictului armat din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Acordul prevedea retragerea tuturor forțelor armate ale părților din zona de securitate.

Orașul Bender a fost declarat zonă de securitate sporită, care este asigurată de contingentele militare ale părților implicate în implementarea acestui acord.

Comisia de control, în cooperare cu un număr limitat de forțe de poliție și miliție, menține ordinea în orașul Bender.

ARME GRELE ȘI ECHIPAMENTE MILITARE R.M.

**TUN 2A36
«GIAȚINT»
152 mm**

**TUN - OBUZIER
D - 20
152 mm.**

**TUN AT
MT-12
«RAPIRA»
100 mm.**

**ARUNCATOR DE BOMBE
120 mm.**

**ARUNCATOR DE BOMBE
82 mm.**

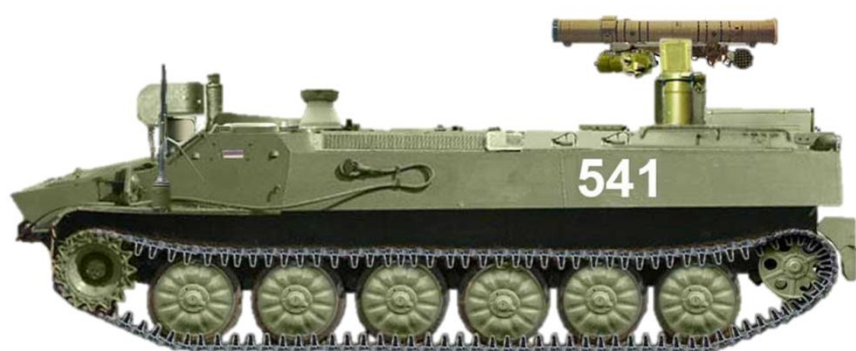

**LANSOTAR
DE RACHETE
MULTIPLE
9K57 VdL- 27
«URAGAN»
220 mm.**

VdL în timpul ostilităților nu a fost implicate

**SISTEMA
DE RACHETE
GIDATE
ANTITANC
9П148
RACHETE
9K113
«CONCURS»**

**SISTEMA
DE RACHETE
GIDATE
ANTITANC
9П149
RACHETE
9 M114
«ŞTURM-S»**

**TRANSPORTOR
BLINDAT PENTRU
TRUPE
BTR 70**

**TRANSPORTOR
BLINDAT PENTRU
TRUPE
MT - LB**

ARME GRELE ȘI ECHIPAMENTE MILITARE

**ARMA
AUTOROPULSATĂ
2S3
«ACAȚIA»
152 MM.**

**ARMA
AUTOROPULSATĂ
2S1
«GVOZDICA»
122 MM.**

**LANSOTAR
DE RACHETE
MULTIPLE
9K51 BM-21
«GRAD»
122 MM.**

**DIVIZIONAL
TUN
D-44
85 MM.**

**TUN AT
MT-12
«RAPIRA»
100 MM.**

**SISTEMA
DE RACHETE
GIDATE
ANTITANC
9П148
RACHETE
9K113
«CONCURS»**

**TRANSPORTOR
BLINDAT PENTRU
TRUPE
BTR 70**

**TRANSPORTOR
BLINDAT PENTRU
TRUPE
MT - LB**

**Tanc T-64
de calibrul 125 mm**

**VEHICUL
DE LUPTA
DE INFANTERIE 1**

**LANSOTORUL
DE LUPTĂ
PORTABIL
«CONCURS»**

**ARUNCATOR
DE BOMBE
120 MM.**

**ARUNCATOR
DE BOMBE
82 MM.**

CONCLUZIE

«Nu există învingători în război - doar învinși. ...»

Arthur Neville Chamberlain

Războiul a fost suspendat în 1992, dar nici până astăzi, după 30 de ani, nu există un răspuns oficial la întrebarea cine a fost responsabil pentru declanșarea războiului.

Nu există o istorie a războiului, ea a fost dată apărătorilor puterii criminalului I. Smirnov. Republica Moldova, RMN și Rusia sunt unite în a continua să-i denigreze pe cei care au căzut în luptele pentru independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova.

Din 1996, de când fostul prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Moldova Piotr Lucinschi a devenit președinte al Republicii Moldova, adevărații eroi de război au fost înlăturați din funcții în secret, sub pretexte plauzibile. Comuniștii care au venit la putere, după Lucinschi, au continuat munca murdară a acestuia de discreditare a celor care s-au dus să-și apere pământul. Polițiștii și militarii plini de putere, după ce au fost îndepărtați din posturile lor, nu au primit o altă numire promisă și au rămas fără loc de muncă, fiind obligați să trăiască din pensii modeste. Comuniștii, în frunte cu Vladimir Voronin, au făcut totul pentru ca poporul să-i uite treptat pe cei care și-au dat viața pentru apărarea patriei. Familiile lor sunt sărăcite, în timp ce hoții și trădătorii prosperă și primesc cele mai înalte onoruri ale țării.

În toți anii care au trecut de la încheierea ostilităților, veteranii războiului din 1992 sunt amintiți pe 2 martie și în timpul revoltelor politice. Se încearcă ca veteranii să se angajeze în jocuri politice. Iar atunci când au loc proteste ale veteranilor, atitudinea publică față de aceștia este ambiguă. În primul rând, societatea nu cunoaște istoria, iar în spatele camuflajului, a mulțimii și a sloganurilor, oamenii nu văd oameni vii cu povești personale despre războiul care le-a schimbat viața.

«... ... conflictul din RMN a apărut spontan, dintr-o dată. M. Snegur nu a dorit un conflict, iar I. Smirnov l-a creat pentru a ajunge la B. Elțin.

... .. Iar cei care au decis să creeze RMN nu l-au întrebat. Smirnov trebuia să preia instalațiile industriale. El a înțeles, ca fost director de fabrică, că numai fabricile puteau să atragă la el anturajul lui Elțin. Aceste acțiuni fratricide nu au fost necesare pentru nimeni. Oameni obișnuiți? Nu. Dar de ele au avut nevoie și I. Smirnov și V. Cernobinski, care au decis să distrugă oamenii care au supraviețuit Marelui Război Patriotic,

Afganistanului și altor conflicte. Și apoi să prezinte totul ca pe o victimă. Pentru a face un mit despre pacificatorul A. Lebed, care, prin acțiunile sale în Cecenia, a dus la moartea a peste o mie de oameni în Rusia. După cum am scris deja, acest mit a fost creat datorită lui B. Berezovski, care a preluat ideea primului secretar al Consiliului de Securitate Skokov pentru viitoarea alegere a lui B. Elțin - pentru a avea o personalitate și, după cum știm, a fost creat». Netkachev

În escaladarea conflictului și în declanșarea ostilităților, un rol a fost jucat de RMN și de presa rusă, care au difuzat informații inexacte sau tendențioase. Presa transnistreană și cea rusă au jucat un anumit rol în escaladarea conflictului și în declanșarea ostilităților.

Ostilitățile s-au încheiat, dar războiul informațional inițiat de Transnistria și susținut de mass-media de propagandă rusă, sau mai bine zis războiul informațional al Republicii Moldova, continuă și astăzi. De partea moldovenească, nu a fost purtată în timpul ostilităților și nici măcar populația nu a fost informată despre ceea ce se întâmpla.

În RMN, radioul emitea non-stop pe frecvența interceptată de la radio Moldova, bruind radioul nostru cu emițătoare mai puternice. Iar calitatea informațiilor, puterea de convingere a prezentării lor, care de multe ori era exact opusul realității, este de invidiat.

Chiar și astăzi, presa moldovenească nu apără și nu oferă informații fiabile despre evenimentele din 1992, nici nu apără interesele naționale ale patriei.

Dar atunci când un politician moldovean îi numește pe locuitorii TMR separatiști, brusc, ca la un semnal, mass-media de pe ambele maluri ale Nistrului încep să-i acuze. Dar haideți să ne uităm la ce este separatismul. Definiția internațională a separatismului: «*Separatismul (séparatisme din latină separatus) este o teorie, politică și practică a secesiunii (secesiune). Este un tip specific de mișcări sau tendințe politice și de altă natură, bazate pe o ideologie care solicită și conduce la secesiunea unei părți a teritoriului de la stat. Astfel de mișcări au loc, de obicei, pe fondul unor tulburări civile și au ca scop separarea teritoriului de stat, eliminând suveranitatea acestuia asupra părții respective. Aceasta poate fi autonomia în cadrul granițelor statului, aderarea la un alt stat sau crearea unei entități teritoriale separate, cu granițe proprii și guvernare independentă.*

Baza separatismului o constituie procesele de dezintegrare, care reprezintă principala amenințare la adresa stabilității internaționale, regionale și naționale a structurii statului.

... .. separatismul unei anumite comunități etno-regionale devine separatism "legitim", iar cu sprijinul activ, inclusiv militar, al unei terțe părți poate fi numit separatism "reglementat", sau chiar "scriptic».

Decizia de a intra și de a introduce trupe de către Moldova în Bender a fost luată în mod legal. Războiul civil a avut loc în Republica Moldova și a fost de natură pur internă. Teritoriul RMN nerecunoscute făcea parte din teritoriul Republicii Moldova, care era membră a ONU.

Stabilirea principiului integrității teritoriale ca unul dintre fundamentele ordinii constituționale este o practică obișnuită în statele străine.

«Angajamentul față de inadmisibilitatea înstrăinării teritoriului statului a fost exprimat și în pozițiile Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) în raportul "Cadrul juridic comun pentru promovarea soluționării conflictelor etno-politice în Europa".

Astfel, abordarea conform căreia principiul integrității teritoriale este unul dintre fundamentele dreptului constituțional și este legat de inadmisibilitatea secesiunii oricărui teritoriu statal, a fost dezvoltată ca principală poziție europeană comună pe această temă. După cum a subliniat Comisia de la Veneția, în timp ce o serie de constituții garantează dreptul la autodeterminare, acest concept exclude dreptul la secesiune».

(Secesiunea (lat. secessio «a pleca» din secedo «a părăsi») este secesiunea unei părți a unui stat).

Președintele Comisiei pentru legislație constituțională și construcția statului din cadrul Consiliului Federației Ruse A. Klișas

Nu este corect să împărțim participanții la război în «ruși» și «moldoveni» - ruși, ucraineni și moldoveni au participat de ambele părți, mulți dintre ei au luptat cot la cot cu mujahedinii în Afganistan cu doar câțiva ani în urmă.

Moldova este acuzată în mod constant că în rândurile forțelor sale armate luptă cetățeni ai altor state. Mi-aș dori ca ambele părți să nu mai scrie minciuni și să scrie tot adevărul, dar este puțin probabil. Să ne gândim cine a luptat în rândurile apărătorilor transnistreni. În primul rând, gărzile RMN, dar nu pe gratis, repet, la gradul de locotenent-colonel am primit 389 de ruble, iar un gardian obișnuit 5.000 de ruble.

Cazacii erau în principal oameni care veneau din Rusia, mai ales pentru că vremurile erau dificile și veneau să câștige bani, unii pentru o perioadă lungă de timp, alții pentru vacanțe. Cazacii primeau până la 15 000 de ruble pe lună. Au existat cazuri în care cazacii nu au primit remunerația promisă, iar apoi s-au întors în grupuri în țara lor natală.

În cartea sa, colonelul Mihail Bergman, un fost comandant militar al Transnistriei, a scris: «Cazacii din ACMN (Armata cazacilor din Marea Neagră.) făcea raiduri regulate pe malul drept, fără a da pace poliției moldovenesc; același Kostenko teroriza atât malul drept, cât și pe cel stâng, acestui bandit nu-i păsa cine va deveni victima crimelor sale, un moldovean sau un rus, un moldovean sau un transnistrean; grupurile conduse de Șevțov... comiteau acte teroriste pe teritoriul PMR, învinuind partea moldovenească, incitând la ură față de moldoveni...».

Și apoi au fost băieții lui domnul Cernovil din vestul Ucrainei care au luptat împotriva Moldovei, spunând despre ei înșiși: «Suntem naționaliști». Ucrainenii au sperat la anexarea Transnistriei la Ucraina.

Unitățile rusești staționate în Transnistria au chemat din rezervă 12.000 de soldați și ofițeri, cetățeni ai Republicii Moldova.

În rândurile apărătorilor Republicii Moldova au luptat doar cetățeni ai Republicii Moldova.

În fiecare an, Republica Moldova sărbătorește Ziua Memoriei în cinstea eroilor care au murit pentru integritatea și independența Republicii Moldova.

LITERATURĂ

«Veata mea as repeat-o». Nicolae

Petrica <https://ru.scribd.com/document/515933713/VEA%C5%A2A-NEA-A%C5%9E-REPETA-o-NICOLAE-PETRC%C4%82>

«Transnistria 1989-1992. Cronica unui razboi «nedeclarat». Ion Coataș.

<https://ru.scribd.com/document/515934165/TRANSNISTRIA-1989-1992-CRONICA-UNUI-R%C4%82ZBOI-NEDECLARAT-ION-COSTA%C5%9E>

«Tragedia Din Bender» Victor Gusleacov

<https://ru.scribd.com/document/448370345/TRAGEDIA-DIN-BENDER>

«ГРАНИ ПАМЯТИ». В.Г. ФЕДОРЕНКО. «РЕПЕРЕ MEMORABILE» V.G. FEDORENKO.

<https://www.slideshare.net/samardakveaceslav/pagin-dintro-carte-page-from-a-book-64880356>

«МОЛДАВСКАЯ ВЕЧА 1992 года». В. ЛАПШИН. «PRIMAVARA MOLDOVEI 1992» V. LAPSHIN.

<https://www.slideshare.net/samardakveaceslav/1992-spring-the-war-of-1992-in-moldova>

« Adevărul necunoscut ». Y. Netkachev. În limba rusă

<https://novostipmr.com/ru/news/21-03-14/martovskaya-voyna-v-dubossarah-14-marta-1992-goda-siloviki-i>

«Armata a 14-a rusă în conflictul Transnistrean». Ivan Dnestrianskii. În limba rusă

http://artofwar.ru/i/iwan_d/text_0260-3.shtml

« Lider într-o turmă străină ». Mihail Bergman. În limba rusă

http://femida-pmr.narod.ru/politika/051012_bergman.htm

« Brigada Forțelor Speciale ». Michael Babele. În limba rusă

https://www.academia.edu/4479071/%D0%91%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%B0%D0%B4%D0%B0_%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%BD%D0%B0%D0%B7

«Conflictul din Transnistria era inevitabil » L. Karasev. În limba rusă. http://artofwar.ru/k/krapiwa_i_i/text_0240.shtml

«ANUL 1992. PAGINI DIN ISTORIA CARABINERILOR REPUBLICII MOLDOVA» V.Samardac

<https://library.md/m/book/view/ANUL-1992-PAGINI-DIN-ISTORIA-CARABINERILOR-REPUBLICII-MOLDOVA>

